Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

3 МАРТ ПАЙШАНБА. № 44 (792). Сотувда эркин нархда. 1994 йил.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИГА РАСМИЙ ДАВЛАТ ТАШРИФИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 2 март куни расмий давлат ташрифи билан Россия Федерациясига жўнаб кетди.

Ислом Каримов журналистларнинг саволларига жавоб бериб, сафардан асосий мақсади икки мамлакат ўртасида ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантиришдан иборат эканини қайд этди. Сафар чоғида давлатлараро алоқалар, иқтисодий муносабатлар ва ҳарбий ҳамкорлик бўйича ҳужжатлар имзоланиши мўлжалланаётганини таъкидлади.

— Биз Россия билан неча ўн йиллар давомида бир тарихий шароитда яшадик ва бугунги ҳал этилиши лозим бўлган муаммоларимиз ҳам бир хил,—деди юртбошимиз. — Қолаверса, мамлакатларимизнинг иқтисодий, сиёсий, маданий, маънавий алоқалари шу қадар чамбарчас боғлиқки, уларни қисқа фурсатда узиб бўлмайди ва узиш шарт ҳам эмас. Биз ҳар қандай мафкуравий иғволардан холи, айни пайтда ўзаро фойдали ҳамкорлик тарафдоримиз.

Аэропортда Ўзбекистон раҳбарини Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Мавлон Умурзоқов, Хайрулла Жўраев, Тошкент шаҳри ҳокими Адҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

МОСКВА, 2 март. (ЎзА мухбири Аҳмад Хўжа хабар қилади). Бугун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Россия Федерациясига расмий давлат ташрифи бошланди. Катта Кремль Саройининг Георгий залида олий мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди. Ҳар икки мамлакат мадҳиялари янгради. Шундан сўнг Ислом Каримов билан Россия Президенти Борис Ельцин яккама-якка учрашдилар. Учрашувдан кейин кенг доирада —икки мамлакат давлат делегациялари ўртасида музокаралар бошланди. Унда икки томонлама муносабатлар, сиёсий, иқтисодий ва халқаро масалалар бўйича ўзаро фикр алмашилди.

Музокаралар ниҳоясида Ислом Каримов ва Борис Ельцин иқтисодий интеграцияни чуқурлаштириш тўғрисидаги шартномани, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ҳақидаги декларацияни ҳамда бошқа ҳужжатларни имзоладилар. Имзоланган ҳужжатлар юзасидан Ўзбекистон раҳбари оммавий ахборот воситалари мухбирларининг саволларига жавоб қайтарди.

(ЎзА).

Ўтган йилни муваффақиятли якунлаган Усмон Юсупов туманидаги «Жейнов» жамоа-ширкат хўжалиги бу йил ҳам баҳорги экиш ишларига тайёргарликни бошлаб юборди. Хўжаликдаги мавжуд 2450 гектар пахта майдони ўтган йил кеч кузда шудгорлаб қўйилган эди. Ҳозир техникалар ёрдамида эгат тортиш бошланди.

СУРАТЛАРДА: хўжаликнинг илғор механизатори Икром Расулов; хўжалик пахта даласида эгат тортиш қизғин.

Ш. ШАРОПОВ суратлари.

ШАНБАЛИКДАН ТУШГАНИ НАВРЎЗГА

ҚАРШИ темирйўл бўлими жамоаси Наврўз байрамининг яқинлашаётгани муносабати билан тозалик ойлиги эълон қилди. Бу ердаги шифохона, болалар боғчаси ва мактаблар, савдо, умумий овқатланиш корхоналари атрофлари тозаланиб, ободонлаштирилаяпти.

Темирйўлчилар 5 март куни оммавий шанбалик ўтказишга қарор қилдилар. Ундан тушадиган маблағ Наврўз жамғармасига ўтказилади.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СЕЛЕКТОР КЕНГАШИ ЎТКАЗИЛДИ

Республикамизда металлга талаб ортиб бормоқда. Шу боисдан турли металл парчалари ва чиқиндиларини тўплаш муҳим аҳамият касб этмоқда.

1 март куни Тошкентда ўтказилган селектор кенгаши ана шу масалага бағишланди. Унда республика вазирлик ва идоралари, вилоят ҳокимлари, концернлар, уюшмалар, корхоналарнинг раҳбарлари қатнашди.

Республика Бош вазири А. Муталов кўрилаётган чора-тадбирларга қарамай, қора ва рангли металл парчалари ва чиқиндиларини тўплаш ва топшириш ишлари яхшиланмаётганини таъкидлади. Ўтган йили мамлакат бўйича 569 минг тонна ёки топшириқдагидан 120 минг тонна кам қора металл парчаси тўпланди. Бу эса 1992 йилдагига нисбатан 92,9 фоизни ташкил этади.

Қора металл парчалари тайёрлаш Хоразм ва Андижон вилоятларида 62—68 фоиз, «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» қўмитаси ва «Ўздавпахтасаноатсотиш» уюшмасида эса 50—60 фоиз бажарилди, холос. Наманган ва Бухородан ташқари барча вилоятларда, вазирлик ва идораларда бу борада аҳвол қониқарли эмас.

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари билан тузилган шартномалар бўйича 211 минг тонна ўрнига бор-йўғи 90 минг тонна металл парчаси келтирилди. Бунинг оқибатида Ўзбекистон металлургия заводи тўла қувват билан ишламади.

Кенгашда аввалги селектор йиғилишида шартномалар тузишни шу йилнинг февралигача туғаллаш тўғрисида келишиб олинган бўлса-да, ҳозиргача бу борадаги кўрсаткич 60 фоизга ҳам етмаганига эътибор қаратилди. Шуни ҳам айтиш керакки, кўпгина корхона ва жамоа хўжаликларида анча миқдорда қора металл парчалари тўпланиб қолган. Рангли металл парчаларини топшириш ишлари ҳам ана шу аҳволда.

Кенгашда Хоразм, Сурхондарё, Навоий, Қашқадарё, Самарқанд, Бухоро вилоятларининг ҳокимлари, вазирлик ва идоралар, концерн ва уюшмалар, корхоналар раҳбарларининг бу борадаги ҳисоботлари тингланди. Ишга масъулиятсизларча муносабатда бўлаётган раҳбарлар кескин танқид қилинди.

Йиғилишда ҳокимликлар, вазирлик ва идоралар, концерн ва корхоналарга шу йил учун тасдиқланган топшириқнинг тўлиқ миқдори бўйича шартномалар тузишни 10 мартгача туғаллаш, йўл қўйилган камчиликларга тезда барҳам бериш вазифаси топширилди.

Кенгашда республика Бош вазирининг ўринбосари А. Возненко қатнашди.

(ЎзА).

Муштарий мактуби

Хусусийлаштириш учун ариза берувдим, аммо, ишдан ҳайдашди

Юртимизда кичик корхоналардан тортиб катта-катта завод-фабрикаларгача хусусийлаштирилмоқда. Бу ижобий ўзгаришлар барча қатори менинг ҳам кўксимни фахру ғурурга тўлдиради. Иқтисодий ва ижтимоий ҳаётимиздаги улкан ўзгаришлар ҳар бир одамда ташаббускорликни камол топтириши, шубҳасиз.

Узоқ йиллик тажрибамга суяниб, мен ҳам Янгийўл туманидаги «Тинчлик» жамоа хўжалиги қурилиш ҳовлисини хусусийлаштириш ниятида эдим. Хўжалик бошқаруви раиси муовини Т. Бозорбоев ниятимни қўллаб-қувватлади ва раисга учрашишимни маслаҳат берди. Раисга айтдим ва у кишининг йўл-йўриғи билан ариза бердим. Аммо... бошқарув йиғилишига таклиф қилишганда, раис ҳеч кутилмаганда! «Агар биз қурилиш цехини хусусийлаштириб берсак, эртага ҳамма колхозчилар хусусийлаштиришга ариза ёзиб келишади», деди ва менга ишдан кетишимни таклиф қилди. Шу куни комиссия келиб, қурилиш ҳовлисидаги барча цех, дастгоҳлару қурилиш материалларини колхоз ҳисобига ҳужжатлаштириб кетишди. Ҳозир меҳнат таътилидаман. Хусусийлаштиришга берган аризам ишдан четлаштирилишим учун асос бўлади, деб ўйламагандим. Ахир барча мол-мулк давлат тасарруфидан чиқарилиб, хусусийлаштирилаётган бир пайтда бу Президентимиз фармонлари ижросига тўсқинлик қилиш эмасми?

А. ТОЖИЕВ.
Янгийўл туман, «Тинчлик» жамоа хўжалиги.

ВОБКЕНТДА ҲАМ ПАХТА ЗАВОДИ

ШУ пайтгача Вобкентда пахта тозалаш заводи йўқ эди. Яқинда уни қуришга киришилди. Корхона ишга тушгач, туман хўжаликларида етиштирилган пахта ҳосилини қайта ишлаш имконияти туғилади.

Ҳозиргача зарбдор иншоотда бир миллион сўмликдан зиёд иш бажарилди.

Маннон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МИЛЛИЙ БАНК: ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

1994 йил 26 февраль куни Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бошқарувининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда банкнинг 1993 йилги фаолияти якунлари ҳамда Президент Ислом Каримовнинг «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулкни ҳимоя қилишни таъминлаш ва ишбилармонликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони асосида миллий банк тизими олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Миллий банк бошқарувининг раиси Р. Азимов маъруза қилди. 1993 йилда давлат пул-кредит сиёсатининг асосий йўналишларини амалга оширишга доир тадбирларнинг бажарилишини таҳлил этишга, ўз мижозларини, кўрсатиладиган хизмат ҳажмини кенгайтириш ва сифатини ошириш, халқаро молия жамиятига қўшилиш негизида банкнинг молиявий барқарорлигини сақлаб туришга, Ўзбекистондаги маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг молиявий аҳволини мустаҳкамлаш мақсадида экспорт учун ҳамда четдан келтириладиган моллар ўрнини қоплаш учун маҳсулот ишлаб чиқаришни ривожлантиришни, халқаро талабларга мувофиқ равишда банк валюта операцияларини ривожлантиришни кўзда тутиб, хорижий кредитларга хизмат ҳажмини оширишга, бу кредитлардан самарали фойдаланиш ва қайтаришга асосий эътибор берилди. Миллий банкнинг ҳамма бўлинмалари, шу жумладан вилоятлардаги бўлимлари республика Президентининг 1994 йил 21 январдаги Фармонини бажаришга доир тадбирларни амалга оширишлари зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Бошқарув банкнинг 1993 йилги бирлаштирилган балансини ва фойданинг тақсимланишини, шунингдек 1994 йилги ривожланишнинг тахминий кўрсаткичларини тасдиқлади.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — молия вазири Б. Ҳамидов ва Марказий банк бошқарувининг раиси Ф. Муллажонов қатнашди.

• Фермерлар—деҳқончилигимиз келажаги

ИСЛОҲОТ ҚАЛДИРҒОЧЛАРИ

Жаҳоннинг ривожланган мамлакатларида жамоа ёки давлат хўжалиги деган гап йўқ. Деҳқончилик билан хусусий мулк эгалари — фермерлар шуғулланади. Голландия, Германия, Финляндия каби давлатларни кўриб келган одамларнинг шоҳидлик беришича, хорижий деҳқонлар етиштираётган маҳсулот сифатли, таннархи анча арзон. Уларда беш-ўн нафар киши бажарадиган иш билан бизда икки юз-уч юз одам машғул. Нега? Ўзбек деҳқони ишлашни билмайдими? Билади, албатта. Лекин бизда деҳқон шу пайтга қадар эрксиз бўлиб, кечаги тузумдаги ишни ташкил этиш услуби унинг қўл-оёғини боғлаб қўйган, ҳатто далага нимани, қандай экишни ҳам мустақил ҳал қила олмас эди.

Қишлоқ аҳлининг инқилобгача, яъни «жамоалашув»гача бўлган даврдаги меҳнатга муносабатини тиклаш учун иқтисодий ислоҳотга киришилди. Бундан мақсад — деҳқонни бой-бадавлат қилишдир. Ислоҳотни амалга ошириш учун мулкни хусусийлаштириш, ҳиссадорлик жамиятлари ташкил этиш, фермерлик ҳаракатини кучайтириш зарур эди.

Янгиликни ҳаётга татбиқ этиш осон кечмаяпти. Йўл-йўриқ кутиб яшашга ўрганган айрим раҳбарлар тадбиркорларнинг мустақиллигини «ҳазм» қила олмаётир. Баъзилар ҳануз «бу ҳам бир кампаниячилик, ўтиб кетади, эски усулда ишлашга нима етсин», демоқда. Бироқ, бу жараённи энди тўхтатиб бўлмайди.

Фермерни ер билан таъминлаш айниқса қийин кўчмоқда. Уларга аксарият туманларда тошлоқ, сув чиқмайдиган ерлар тегади. Шунга қарамай, янгиликка, мустақил, эмин-эркин ишлашга ташна кишилар машаққатларга чидаб, фермерлик ҳаракатининг бой имкониятга эга эканини самарали меҳнати билан исботлаётир.

Фарғона вилоятининг Тошлоқ туманидан бўлган Мамасиддиқ Шеряев одамларни кулдириб юрган қизиқчи эди. У фермерликни ҳавас қилди. Баъзилар Мамасиддиқ қора ишни эплай олмай ташлаб кетади, деб ўйлади. Аммо у ориятли экан, қийинчиликларга бардош берди. Ҳозир қарамоғида 110 бош қорамол, бир қанча қўй, от бор. Учта саноат корхонасини чорва маҳсулоти билан таъминлаяпти.

— Ўзбек деҳқонининг келажаги фермерликда эканлигига ишонч ҳосил қилдим, — дейди Мамасиддиқ ака. — Республикамиз Президенти бу ҳаракатга катта эътибор бераётгани бежиз эмас. Ишни янада яхшилаш учун ерни фермер хўжалигига бир умрга, ҳеч бўлмаганда узоқ муддатга хатлаб бериш керак. Ана шунда улар эртани ўйлайди. Тупроқ унумдорлигини ошириб боради. Фарзандлари қалбига шу заминга меҳр ҳиссини сингдиради. Ҳозир эса худди ижарада ўтиргандаймиз. Жамоа бошқаруви ҳайъатининг қарори билан берилган ерни эртага олиб қўймасмикан, деб юрак ҳовучлаймиз. Яна бир мулоҳаза. Фермерларнинг болаларини хорижга

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сузи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

АНДИЖОНДА ВАЛЮТА ДУКОНИ ОЧИЛДИ

ШАҲАР марказидаги бу дўкон пештахталарига кийим-кечак, озиқ-овқат, идиш-товоқ, электрон аппаратлар каби минг хилдан зиёд маҳсулотлар қўйилган.

АСОСАН АҚШ, Ғарбий Европа, Япония, Сингапур каби мамлакатларда ишлаб чиқарилган бу моллар валютага сотилади. Бундай дўконлар шу йилнинг биринчи ярмидаёқ вилоятнинг ҳамма шаҳар ва туман марказларида ҳам очилади. Бу тадбир бозорни истеъмол молларига тўлдиришдан ташқари тадбиркору ишбилармонларни валюта ишлаб топиш мақсадида қўшма корхона ва янги иш жойлари очишга ундайди.

«ҚОВУНЧИ»НИНГ ПИШЛОҒИ

ЯНГИЙЎЛ туманидаги бу жамоа хўжалигида очилган пишлоқ ишлаб чиқарувчи қўшма корхона ҳозирча кунига 130 кило маҳсулот тайёрламоқда. Келажакда янги технологик линиялар ўрнатилиб, сузма ва сариёғ тайёрлаш ҳам йўлга қўйилади.

СУРАТДА: технолог Мираб Чхадуа (ўнгда) ва ишчи Нодар Двалишвили иш устида.

АРТИСТЛАР АКТРИСАЛАРГА...

ЎЗБЕКИСТОН Театр арбоблари уюшмаси халқаро 8 Март байрамига атаб актрисалар учун театрлаштирилган томошалар дастурини тайёрламоқда.

БАЙРАМ томошаларини тайёрлашда жумҳуриятнинг 24 та ижодий жамоаси қатнашмоқда. Барча номерлар аёллар ва баҳорни улуғловчи яхлит мавзудаги дастурга жамланган. Байрам томоша дастури «Туркистон» саройида намойиш этилади.

ЁШЛАР УЧУН ИШ ЖОЙЛАРИ

САМАРҚАНД тикувчилик бирлашмасининг Жума шаҳридаги филиали 900 иш жойи бўлган янги бино қурди.

«ҲУЖУМ» фабрикаси 200 киши ишлайдиган янги цех очди. «Рустам» фирмасининг 40 киши ишлаётган янги цехи маҳсулот бера бошлади. Жомбой туманида қурилаётган тўқимачилик комбинати ишга тушгач, яна минглаб ёш ишли бўлади.

«УСТО»НИНГ ДОВРУҒИ ДОВОН ОШДИ

ЗАРГАРЛИК безаклари, ёғоч ўймакорлиги, зардўзлик буюмлари миллатидан қатъий назар ҳамма халқларни мудом ўзига ром этиб келади. Санъат асарлари қаторига қўйиш мумкин бўлган бундай маҳсулот ижодкорлари «Усто» бадиий-ишлаб чиқариш бирлашмасида кўплаб топилади. Сиз ушбу суратда кўриб турган безакли буюмларни миниатюрачи Жалолиддин Аширповнинг ўзи ясаган.

САНАТОРИЙГА АЙЛАНТИРИЛДИ

ҚАРШИ шаҳри яқинида, шундоққина Қашқадарё қирғоғида боғ-роғларга бурканган 2-вилоят касалхонаси узоқ йиллар раҳбарлар ва улар оилаларининг дам олиш маскани бўлиб келди.

Яқинда у аҳолининг барча қатламидаги ҳожатмандлар учун санаторийга айлантирилди. Бу ерда бир йўла 150 киши соғлиғини тиклаши, дам олиши учун барча шароитлар муҳайё этилди. Санаторий асосан, юрак қон-томир, асаб, ҳасталиклари билан оғриган беморларни даволашга ихтисослаштирилди. Бу ерга шифобахш балчиқ, минерал сув келтириш йўлга қўйилди.

Яқинда бу «Қашқадарё соҳили» санаторияси дастлабки дам олувчиларни ўз бағрига олди.

ВОҚЕАЛАР

ИСЛОҲОТ ҚАЛДИРҒОЧЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

юбориб, молларни компьютер воситасида боқишни ўргатиш керак. Агар ишимизда чет эллик фермерларнинг тажрибасини қўлламасак, ислоҳотнинг натижаси кутилгандай бўлмайди.

Андижон вилоятида ном чиқарган тадбиркор Абдураҳмон Ҳайдаровнинг фермасида юз бошга яқин қорамол бор. Хўжалик аъзолари ҳар бир қорамолни меҳр билан парвариш қилади. Чунки оиланинг қут-баракаси, фаровонлиги чорва маҳсулдорлигига боғлиқ. Қишли-қировли кунларда ҳам хўжалик ҳар бир соғин сигирдан кунига 11—12 литрдан сут соғиб олиб, қишлоқ аҳлига, тумандаги ишчи ва хизматчиларга сотмоқда. Шунга қарамай, баъзида маҳсулотни қаерга қўйишни билмай қолади. Хўжалик яқинда германияликлар билан сут ва гўштни қайта ишловчи кичик корхона қуриш бўйича шартнома тузди. Чорва наслини яхшилаш орқали хўжаликни юксалтиришга аҳамият бермоқда.

Сурхондарё вилоятининг Шўрчи туманига қарашли А. Сафаров номидаги жамоа хўжалигида яшовчи тадбиркор Аҳмаджон Қудратовнинг фаолияти ҳам маҳсулот тайёрлашни ривожлантиришда фермерлик ҳаракатининг имкониятлари беқиёс эканини намоён этмоқда.

— Фермерлик меҳнатга онгли муносабатни шакллантиради, — дейди Аҳмаджон. — Ўтган йили фермамиз 54 тонна сут, 26 тонна гўшт етиштирди. 160 та қорамолимиз бор. Уни оила аъзоларимдан 8 киши парвариш қилади. Айрим жамоа хўжаликларида шунча молга 30—40 киши қарайди. Озуқа учун 10 гектар ер ажратилган. Унинг ҳар гектаридан 8—9 тонна озуқа етиштирдик. Аммо бу камлик қилмоқда. Қишловда ҳам сигирлар маҳсулдорлигини бир меъёрда сақлаб туриш учун ўтган йили қўшни тумандан анчагина сомон келтириб, ғамлаган эдик. Ҳозир у жонимизга оро кирмоқда.

Республикамиз фермерларининг янгича иқтисодий шароитда самарали меҳнат қилаётгани ҳақида яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Президент Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасида қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни чуқурлаштириш масалаларига бағишлаб ўтказилган йиғилишда шундай деди: «Фермерлар — аграр ислоҳот тизимининг биринчи қалдирғочлари. Уларнинг қанотини синдирмайлик. Уларни асраш, авайлаш, парваришлаш керак. Фермерларимиз кўрсатилган бир яхшиликка минг яхшилик билан жавоб қайтаришига имоним комил».

Республикада 14 мингдан зиёд фермер хўжалиги гўшт ва сутдан ташқари дон, сабзавот, полиз маҳсулотлари, озуқа экинлари етиштирмоқда. Хусусий хўжаликлар фаолиятини янада ривожлантириш мақсадида ҳукумат уларни техника, минерал ўғит, ем-хашак, уруғ ва кўчат билан таъминлаш чорасини кўрмоқда. Деҳқонлар нима экишни, маҳсулотни қандай ва кимга сотишни ўзи мустақил белгилайдиган давр ҳам келди.

Вазирлар Маҳкамасининг қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни амалга оширишга доир кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар, чорвачиликда ислоҳотни такомиллаштириш ва фермер хўжаликларига зарур шарт-шароит яратиш тўғрисидаги куни кеча қабул қилган қарорларига кўра, фермерлар учун нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан маҳсулот сотадиган дўконлар очиб берилади. Чорва бинолари қурилишига давлат кредит ажратади. Маҳсулотни қайта ишлайдиган «митти» корхоналар кўпаяди. Қишлоқда назорат этувчи, буйруқ берувчи ва ҳисобот сўровчи турли ташкилотлар сони кескин камаяди, уларнинг иш услуби ўзгаради.

МДҲ айрим мамлакатлари, масалан, Россияда иқтисодий бўҳрон деҳқон (фермер) хўжаликлари ва қишлоқ хўжалиги ширкатларига қаттиқ таъсир этмоқда. Давлат уларга имтиёзли кредит беришни бекор қилди. Шу каби сабабларга кўра, кўплаб фермер хўжаликлари синди.

Ўзбекистон ҳукумати эса, аксинча — иқтисодий ислоҳотнинг тақдирини деҳқончиликда ишлаб чиқаришни ташкил этишни қайта қуриш, фермер хўжаликларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш билан боғламоқда. Вазирлар Маҳкамасининг мазкур қарорлари деҳқон (фермер) хўжаликларининг фаолиятини янада кенгайтириш ва ривожлантиришда янги саҳифа очиши шубҳасиздир.

А. НИЕЗИЙ,
ЎзА шарҳловчиси.

Долзарб мавзу

ПЕНСИЯ ҚАНДАЙ ТАЙИНЛАНАДИ?

Яқинда «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинган эди. Ҳозирги кунда барча ижтимоий таъминот бўлимларида уни ҳаётга тадбиқ қилиш борасида тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Шу муносабат билан ижтимоий таъминот вазири муовини Қодиржон САИДОВга бир нечта саволлар билан мурожаат этдик.

— Янги Қонун собиқ Иттифоқнинг амалда қўлланилаётган қонунидан қандай фарқ қилади?

— Улар ўртасидаги тафовут катта. Биринчидан, янги Қонунда ижтимоий пенсия тайинлаш, шунингдек, ишламайдиган, қарилик ва I—II гуруҳ ногиронлик пенсиясини олувчиларга меҳнатга қобилиятсиз оила аъзолари учун имтиёзлар кўзда тутилмаган. Иккинчидан, унда меҳнат стажи ва ўртача иш ҳақини ҳисоблаш, пенсияларни тайинлаш ва тўлаш, оғир ва зарарли касблар рўйхатларини тузиш, уларнинг қўлланилиши билан боғлиқ қатор янгиликлар бор. Учинчидан, янги Қонун бўйича барча турдаги пенсиялар миқдори энди уч қисмли ягона тартиб асосида ҳисобланади. Биринчи — кафолатланган қисм пенсия миқдорининг асосини ташкил қилади ва давлат томонидан белгиланадиган энг кам иш ҳақига бевосита боғлиқ бўлади. Иккинчи — талаб қилинадиган иш стажидан ортиқчасига туридан қатъий назар, пенсиянинг миқдорини ошириш. Учинчи қисм эса пенсияларга қўшиладиган устамалардан иборат. Энг муҳими, янги Қонун Конституциямиз ва бозор иқтисодиёти талаблари асосида яратилган, унда пенсия миқдорининг меҳнат стажи давомийлигига ва сифатига тўлиқ мое келишига эришилган. Шу билан бирга Қонунда республикамизга хос бўлган миллий ва табиий шароитлар ҳам инобатга олинган.

— Имтиёзли пенсиялар тайинлаш шартларига ҳам ўзгартишлар киритилганми?

— Ҳа, албатта. Бу— Қонуннинг 9—14-моддаларида белгиланган. Уларни иккита асосий турга бўлиш мумкин: биринчиси, оғир ва зарарли касблар рўйхатлари асосида, иккинчиси эса айрим тоифадаги фуқароларга тайинланадиган имтиёзли пенсиялардир.

Зарарли ва оғир меҳнат инобатга олинган ҳолда касб ва лавозимлар учта рўйхатга бўлинган. Яъни ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касб ва лавозимларнинг 1-рўйхати асосида пенсия шахснинг ёшидан қатъий назар тайинланади. 2-рўйхат бўйича умумий белгиланган ёш 10 йилга, 3-рўйхат асосида эса 5 йилга қисқартирилган ҳолда пенсия тайинланади.

Пенсиялар қачон тайинланганлигидан қатъий назар иш ҳақларига 1994 йилнинг 1 июлигача амалда бўлган тузатувчи коэффициент қўлланилади. Уларга қўшиб берилиши мумкин бўлган қўшимчалар энг кам миқдордаги иш ҳақига нисбатан белгиланади. Бу борада қатор қоидалар кўзда тутилган. Уларга мувофиқ, энди бир вақтнинг ўзида қайси турдаги ва нечта қўшимча қўшиб берилиши мумкинлигига эътибор қилиниши керак. Янги Қонунда ижтимоий пенсия тайинлаш кўзда тутилмагани учун қисман ишлаганларни аниқлаб, уларга тўлиқсиз пенсия тайинлаш чораларини кўриш лозим.

— Янги Қонун бўйича пенсияни ҳисобловчи ўртача ойлик иш ҳақи қандай аниқланади?

— Жорий қилинадиган Қонунда ўртача ойлик иш ҳақини ҳисоблаш тартиби бирмунча ўзгартирилган. Ҳозиргача фуқароларнинг охирги 15 йиллик иш ҳақининг каторасига келган 5 йили ҳисобга олинарди. Энди мурожаат этувчининг хоҳишига кўра, пенсия бутун меҳнат фаолияти давомида қаторасига келган исталган беш йиллик иш ҳақидан ҳисоблаб чиқарилади. Ишдаги бўлган узилишлар ҳисобга олинмайди. Беш йил давомида олинган иш ҳақининг умумий йиғиндисини 60 га бўлиш йўли билан ўртача ойлик иш ҳақи аниқланади. Эҳтимол, бу орада ходим касал бўлган, ишдан бўшаган ёки амалдаги қонунларда назарда тутилган бошқа ҳоллар бўйича ишдан озод қилинган бўлиши мумкин. Шундай пайтда тўлиқ ишланмаган ойлар пенсияга мурожаат этувчининг хоҳишига кўра ҳисобдан чиқарилиб, бевосита шу ойдан олдин ёки кейин келган бошқа ойлар билан алмаштирилади.

Ўртача иш ҳақига иш вақтидан ташқари қилинган ишлар, ўриндошлик учун тўланган иш ҳақи, доимий равишда тўланган ва суғурта бадаллари олинган барча иш ҳақлари ҳам ҳисобга олинади. Олим ва мутахассисларнинг матбуотда чоп этилган мақолалари, лавҳа ва очерклари, радио ва телевидениедаги чиқишлари учун тўланган қалам ҳақи ҳам пенсияни тайинлашда ҳисобга олинади.

— Юқорида Сиз янги Қонунда ишламайдиган нафақадорларнинг пенсиясига меҳнатга лаёқатсиз оила аъзолари учун қўшимча берилмайди, дедингиз. Уларнинг ижтимоий муҳофазаси қандай бўлади?

— Жуда ўринли савол: ҳақиқатан ҳам «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунда меҳнатга қобилиятсиз оила аъзолари учун қўшимча бериш кўзда тутилмаган. Лекин бир нарсани айтиб ўтиш жоиз. Ҳозирги вақтда республикамизда «Давлат нафақалари тўғрисида»ги қарор лойиҳаси тайёрланмоқда. Ана шу қарорда сиз айтган масала ҳам ҳал этилади. Бу қарор 1994 йил 1 июлгача қабул қилиниб, «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонун билан бир вақтда, яъни 1994 йил 1 июлдан эътиборан кучга киритилади.

Суҳбатдош:
Шуҳрат МУРОДОВ.

Жиззах вилояти янгиликлари

МАҲАЛЛА ОБОД — МАМЛАКАТ ОБОД

ҒАЛЛАОРОЛ шаҳридаги «Дўстлик» маҳалласи оқсоқоллар кенгаши аъзолари ва фуқаролари шу шиор остида махсус дастур ишлаб чиқдилар.

Унда 1994 йилда тўй-маросимларни ўтказиш, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, маҳалла ободончилиги ва кўкаламзорлаштириш каби кенг қамровли тадбирлар бор. Бу ташаббусни вилоят ҳокимлиги маъқуллади ва маҳалланинг бу соҳадаги тажрибаларини кенг ёйиш юзасидан қарор қабул қилди.

Унга асосан, «Дўстлик» маҳалласида вилоятдаги барча маҳаллалар, туман ҳокимликлари, саноат ва қурилиш корхоналари раҳбарлари иштирокида амалий машғулот-кенгаш ўтказилди.

ЧИҚИНДИДАН МИЛЛИАРД ФОЙДА

МАРЖОНБУЛОҚ олтин бойитиш фабрикаси қошида «Маржон» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси очилди. У фабрика чиқиндисини қайта ишлайди ва камида 2—3 миллиард сўм қўшимча фойда келтиради. Корхона жамоаси баҳор ойларида ишга киришишни режалаштирганлар.

ҲАСИП КЕРАКМИ? БУЮРИНГ!

«ҒАЛЛАОРОЛ» хўжалиги қошидаги ҳасип тайёрлаб берадиган цех чиқитсиз технология асосида ишламоқда. Цех жамоаси хўжаликда етиштирилаётган чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлаб, катта иқтисодий фойда келтираяпти.

Корхона ойига 4 тонна маҳсулотни қайта ишлаб, шартнома асосида буюртмачиларга жўнатаяпти.

ШИФОБАХШ ЎТЛАРДАН ҚАЙНАТИЛГАН ДАМЛАМА

БАХМАЛ тумани марказий шифохонаси қошида ташкил этилган фитобар табиий ўтлардан қайнатма ва дамламалар тайёрлаб бермоқда. Кийик ўти, арслон қуйруқ, жағжағ, ялпиз каби ўсимликлардан тайёрланаётган малҳамлар беморларга шифокор кўрсатмасига биноан берилаяпти.

Туман шифокорлари бу йил 4 таноб ерда доривор ўтларни етиштириб, ундан ҳосил олиш ниятидалар.

Пардабой ТОЖИБОЕВ.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ЯШИЛ КАМАР

Аму-Қоракўл каналининг Ўзбекистон ва Туркманистон Республикалари худуди туташган Олот туманидаги соҳилларида мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазишга киришилди. «Яшил камар»нинг узунлиги етти километр, умумий майдони тўрт гектарни ташкил этади.

Вилоят сув хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Олот туман ҳокимлиги бу ерда жами 10 минг туп мевали ва 300 минг туп тол ҳамда терак ниҳоли экади.

ДЕҲҚОНЛАР САФАРИ

Қўрғонтепа туманидаги «Савай» давлат хўжалиги-техникумининг 300 нафар миришкор деҳқони махсус уюштирилган сайёҳлар поездида республика бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Бунинг учун хўжалик маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси 30 миллион сўм маблағ ажратди.

Сайёҳлар Хива, Урганч, Бухоро, Самарқанд ва Тошкент шаҳарларини зиёрат қилади.

ТУРМУШ ҚУРАЁТГАНЛАРГА 100 МИНГ ТЎЁНА

ШЎРТОН газ конлари бошқармаси маъмурияти илгари уй-жой, дала ҳовлилари қурмоқчи бўлган ишчи-хизматчиларга маълум миқдорда моддий ёрдам уюштиришни йўлга қўйган эди. Энди бошқарма маъмурияти ва касаба уюшмалари ташкилоти турмуш қурмоқчи бўлган йигит-қизларга бир йўла 100 минг сўмдан моддий ёрдам кўрсатишга қарор қилди.

ЁШ ТАДБИРКОРЛАР АНЖУМАНИ

Андижонда ёш тадбиркор ва ишбилармонларнинг республика анжумани бўлди. Мустақил диёримизни равнақ топтиришга, халққа хизмат қилишга астойдил бел боғлаган оташқалб ёшлар тажриба алмашиш мақсадида бу ерга тўпланди.

Анжуман қатнашчилари Андижондаги «Малика» савдо-ишлаб чиқариш мажмуида, «Андижонбанк» акционерлик-тижорат банкида бўлди. Улар, шунингдек, вилоят марказидаги ҳунармандчилик тарихий-этнографик растасини, Бобур уй-музейини, шоирнинг 510 йиллигига бағишланиб Андижоннинг «Боғишамол» дам олиш масканида барпо этилган боғи Бобур тарихий-маданий мажмуини бориб кўрдилар.

МИРЗАЧЎЛ УЧУН «ПЕПСИ-КОЛА»

Гулистонда чанқовбосди ичимликлар ишлаб чиқарадиган завод қурилмоқда. У Германиядан келтирилган технология ускуналари билан тўла жиҳозланади. Бу ҳақда немис фирмалари билан шартнома тузилган.

Янги корхона шу йилнинг бошларида савдо тармоқларига дастлабки маҳсулотни, асосан «Пепси-кола» чиқаришни режалаштирмоқда. Завод келгуси йилнинг бошларида тўла қувват билан ишлай бошлайди.

(ЎзА).

Бухоро вилоятининг Олот туманидаги «Раҳмон» хусусий корхонасининг очилиши миллий ҳунармандчиликни қайта тиклаш йўлидаги хайрли ишлардан бири бўлди. Бу ерда тайёрланаётган қошиқларга чиройли безаклар берилиб, савдо дўконларига чиқарилмоқда.

СУРАТДА: Уста Шуҳрат Оққиев иш устида.

Ҳ. ҚУРБОНОВ олган сурат.

Чорвачилик

КУНИГА ЯРИМ КИЛОДАН СЕМИРАЯПТИ

Ўрта Чирчиқ тумани хўжаликлараро бўрдоқичилик базасида ўтган йили давлатга гўшт тайёрлаш режаси ортиғи билан бажарилди. 206 ўрнига 264 тонна маҳсулот сотилди. Бу эса, ўз навбатида туманда чорвачилик маҳсулотлари нархи кўтарилишининг олдини олишга ёрдам берди. Ҳозир бу ерда 811 бош қорамол боқилмоқда. Ҳар бирининг тирик вазни 500—600 килограммга етказилаяпти. Бошқача айтганда, бир жонивор кунига 500 граммгача семиртирилмоқда.

Жамоада 76 нафар чорвадор меҳнат қилади. Уларнинг унумли ишлаши, шунга яраша моддий рағбатлантириш йўлида муайян чора-тадбирлар кўрилаяпти.

— Энг масъулиятли давр — қишловни якунлаш арафасида турибмиз. — дейди мажмуа директори Абдумутал Бегматов. Ҳозир қолган озуқалардан янада унумлироқ фойдаланиш чораларини кўраяпмиз. Халқимизнинг бойлигига бойлик, дастурхонига барака қўшиш ниятида қилаётган меҳнатимиз ўз самарасини бераяпти. Йилдан-йилга маҳсулдорликни оширишга эришяпмиз. Баъзан молларни фақат фермада боқишга мажбурмиз. Бу ҳол ўз навбатида чорвага озуқа етказиб бериш, ветеринария хизмати кўрсатишда муаммолар туғдирмоқда.

Шу ўринда бир таклифни айтиб ўтмоқчиман: **хўжаликда қанча қорамол боқишни етиштириладиган озуқанинг ҳажмига қараб белгилаш керак. Шундагина сигирларнинг камайиб кетишига, маҳсулдорликнинг пасайишига йўл қўйилмайди.**

Жамоа фақат гўшт етиштириш билангина машғул бўлиб қолмаяпти. Қишлоқ аҳолисининг турмуш шароитини яхшилаш йўлида ҳам жон куйдираяпти. Баҳорда 12 гектар майдонда боғ барпо этиш режалаштирилмоқда. Бу ерга 10 минг туп олма, 5 минг туп шафтоли кўчати ўтқазилади. Яқинда 10 километрлик газ қувурлари тортилгач, 150 та хонадон «зангори олов»дан баҳраманд бўлди. Бу ишларнинг ҳаммаси жамоа маблағи эвазига амалга оширилди. Чорвадорлар учун турар жой бинолари қуриш ишлари ҳам эътиборда турибди.

Меҳнат аҳлини ижтимоий муҳофазалаш чора-тадбирлари кўрилаяпти. Ишчиларга моли, картошка ва сабзавот маҳсулотлари арзон нархларда тарқатилди. 2 гектар ер эса уларга томорқа қилиб берилди.

Тадбиркорлик, омилкорлик билан иш юритилиши натижасида қўшимча даромад манбалари вужудга келмоқда. Кунига 500 дона ғишт ишлаб чиқарадиган цех фаолият кўрсатаяпти. Колбаса цехи эса ишга тушиш арафасида. Уни бўрдоқичилик базасининг қурилиш бригадаси тикламоқда.

Ферма ҳам янги бинога кўчиб ўтди. Бу ерда моллар замонавий усулда боқилмоқда. Пода таркиби янгиланиб, маҳсулдорлиги паст жониворлар баҳридан кечилди. Бу йил 482 гектар майдонда, жумладан 122 гектар лалмикор ерда озуқа етиштирилади. Бироқ, очиқ тан олиш керак, суғориладиган ерларнинг ...самарадорлиги ҳамон кўнгилдагидек эмас. Масалан, вилоятда кейинги йилларда ҳар гектар майдондан атиги 3 — 4 тоннадан озуқа йиғиштирилмоқда. Аслида бу кўрсаткични 8 тоннага етказишнинг имконияти мавжуд. Бунинг учун юқори сифатли уруғликни қисқа ва энг қулай муддатларда экиш, парваришлаш ва уни йиғиштириб олиш технологиясига амал қилиш керак, холос. Бунда, албатта, тайёрловчиларнинг масъулиятини ҳам ошириш керак.

Бўрдоқичилик мажмуи чорвадорлари эса ўз олдиларига озуқа етиштириш масаласини тўлиқ ҳал этишни мақсад қилиб қўйишган. Чунки уни четдан сотиб олишга кўп маблағ керак. Бу эса даромадни пасайтириб юбориши турган гап.

Ўрта Чирчиқ тумани чорвадорлари ана шундай эзгу ният билан ишламоқдалар.

О. РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон ва жаҳон

АВТОМОБИЛЛАР КАРВОНИ ТУРКИЯГА ЙЎЛ ОЛАДИ

Ўзбекистонда тўқилган хом суруп ортилган бешта қудратли «Камаз» машинаси Тошкентдан чиқиб Истанбулга йўл олди. Туркияда бу газламадан сифатли кийим-кечак тикилиб, Ўзбекистонда сотиш учун шу машиналарнинг ўзида қайтариб олиб келинади. Олис йўлга чиққан юк машиналари «Ўзкамко» Ўзбекистон — Россия — Австрия қўшма автотранспорт корхонасига қарашлидир.

Туркия, шунингдек Эрон, Афғонистон, Хитой, МДҲ мамлакатлари савдо-саноат доираларида бундан икки йилча муқаддам тузилган бу қўшма корхона, айниқса ўрта ва кичик бизнес вакиллари орасида яхши маълум «Ўзкамко» уларнинг кўплари учун республикамизда вужудга келаётган тадбиркорлар билан мустаҳкам транспорт алоқалари ўрнатишда ёрдам берди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулкни ҳимоя қилишни таъминлаш ва ишбилармонликни ривожлантириш чоралари тўғрисида»ги Фармони амалга оширилаётган ҳозирги пайтда бундай корхонанинг аҳамияти каттадир. Бундай корхона бўлмаса хорижий ҳамкорлар билан биз учун ҳаётий муҳим ҳамкорликни ривожлантириб бўлмайди.

«Ўзкамко» қўшма корхонаси ўз фаолиятини бошлаган қисқа даврда катта тажриба тўплади. Шу автокорхона туфайли бир қанча кичик ва қўшма корхоналарнинг, хусусан Ўзбекистон—Туркия қўшма корхоналарининг фойда келтириб барқарор ишлаши таъминланмоқда. «Ўзкамко» ҳайдовчилари Туркияга мунтазам қатнайдилар, у ерга турли материаллар — ҳайвонлар териси, чарм, газлама олиб бориб, Тошкентга тайёр маҳсулотлар ёки ярим тайёр маҳсулотларни ташийди. Бу маҳсулотлар сўнгра Ўзбекистонда қайта ишланади.

Автокорхона ходимлари турли термослар ишлаб чиқараётган «Тошинтерм» Ўзбекистон — Хитой қўшма корхонасига ҳам хизмат қилмоқда. «Ўзкамко» шофёрлари ХХРдан бу маҳсулот учун шиша колбаларни келтиришади, Хитойга эса Тошкентдан тайёр маҳсулотларни олиб боришади.

— Қўшма корхонамиз 1992 йилда тузилган эди, — дейди «Ўзкамко» бош директори Борис Гороховский, — «Ўзавтотранс» давлат акционерлик корпорацияси, Россиянинг Набережние Челни шаҳридаги «Камаз» акционерлик жамияти ҳамда Австриядаги «Комко ГМБХ» транспорт фирмаси қўшма корхонамизнинг муассисларидир. Ишимиз тўла-тўкис бозор муносабатларига асосланган, яъни хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи пул билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш асосида ишлаймиз. Қўшма корхона фаолиятининг мақсади Ўзбекистон, Россия ва Австриянинг халқаро юк ташиш эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, ана шу ва бошқа мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга ёрдам беришдан иборат. Қўшма корхонадаги автомобиллар асосан «Камаз» маркали машиналардир. Ўтган йили салкам 20 минг тонна юк ташилди, сўм-купон ва хорижий валютада дурустгина фойда олинди.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг 1994 йил 21 январдаги Фармони муносабати билан биз фаолиятимизни тағин ҳам кучайтирмоқчимиз, чунки ҳозир хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, Ўзбекистонда тўла маънода бозор иқтисодиётини вужудга келтириш учун ҳамма тўсиқлар олиб ташланди.

Биз асосан кичик ва ўрта бизнесга хизмат қиламиз. Лекин давлат тузилмалари буюртмаларини ҳам бажараверамиз. Чунончи «Ўзкамко» яқин вақт ичида Туркия билан кенг кўламли савдо битимини амалга оширишда қатнашади. Бу битим республикамизда етиштирилган пахта толасини сотиб ўрнига қанд-шакар олишга қаратилган. Туркияга, у ердан Ўзбекистонга кўп юк ташилади. Шу сабабли Кичик Осиё ярим оролига борадиган энг қисқа ва қулай йўлни излнадик. Эрон Ташқи ишлар вазирлиги автомобилларимизнинг шу мамлакат орқали Туркияга ўтишига рухсат этди. Ҳозир эса шофёрларимиз МДҲ давлатлари, Руминия ва Болгария орқали қатнамоқдалар. Бу эса юк ташиш жараёнини анча қийинлаштиради ва қимматга тушади. Эрон орқали ўтадиган йўл анча қисқа, ёнилғи муаммоси ҳам йўқ. Март ойида дастлабки автомобиль карвонларимиз Туркияга шу йўлдан қатнай бошлайди, деб умид қиламиз.

ЎзА мухбири.

ФРАНЦИЯЛИК МУТАХАССИСЛАР КЎМАГИ

Франциянинг сув таъминоти, канализация ва шаҳарлар тозалиги билан шуғулланадиган «СОР» фирмаси бош директори Жак Сенен бошлиқ бир гуруҳ экспертлар Бухорога келди. Улар Бухоро шаҳар канализация тармоғини янгилаш, чиқитлардан маҳсулот ишлаб чиқарувчи завод қуриш, сув таъминотини яхшилаш ҳамда уни ўлчаш учун махсус асбоблар етказиб бериш борасидаги ўз хизматларини таклиф қилдилар. Шаҳар ҳокими У. Носиров бу таклифни маъқуллаб, «СОР» фирмаси билан ҳамкорликда қилинадиган ишлар Бухоронинг 2500 йиллик юбилейига муносиб совға бўлади, деган фикр билдирди.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири.

КОЛОНКАЛАРНИ ТАЪМИРЛАШ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛДИ

Учқўрғондаги таъмирлаш заводида машиналарга ёнилғи қуйиш станцияларидаги бензин насосларини созлаш йўлга қўйилди. Бундай насос колонкаларининг бузилиши оқибатида бензин қуйиш станцияларида оддий пақирлардан фойдаланилади, бензин сотиш қоидалари бузилади. Эндиликда бундай ҳолларга чек қўйилади. Бу ерда мой қуядиган насос колонкалари ишлаб чиқариш ҳам бошланди. Уларнинг сифати илгари республикага ташқаридан келтирилган шундай маҳсулотлардан қолишмайди.

Учқўрғон таъмирлаш заводи ҳузурида ишлаётган ўлчов техникаси ва асбобларини созлашга ихтисослашган «Мезон» кичик корхонаси ёнилғи қуйиш станцияларига кафолатли хизмат қилишни зиммасига олди.

ЎзА мухбири.

БАҲОР ТАРАДДУДИ

Самарқанд ўрмон хўжалиги ходимлари аҳолининг ёғоч-тахтага бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида 25 гектарли кўчатхонада 6 миллион туп тез ўсадиган терак қаламчасини етиштиришга қарор қилди. Айни пайтда 5 миллион туп мевали ва манзарали дарахт кўчати сотишга тайёрлаб қўйилди.

БМТ гиёҳвандликка қарши курашда

Гиёҳвандлик — ижтимоий иллат. У дунё миқёсида жиноятчилик доирасидан чиқиб, улкан сиёсий ва иқтисодий муаммо даражасига кўтарилмоқда, дейилади наркотиклар устидан назорат ўрнатиш бўйича халқаро комитетнинг Венада эълон қилинган маърузасида. 28 февраль куни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тошкентдаги ваколатхонасида ана шу маърузага бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда БМТнинг наркотиклар устидан назорат ўрнатиш бўйича ҳудудий дастурининг директори Аркадьюш Майшик журналистларни маърузанинг мазмуни билан таништирди ва саволларга жавоб берди.

Жаҳон миқёсида наркотик моддалар ва уларни истеъмол қилиш устидан назорат ўрнатишнинг халқаро тизими узоқ йиллар давомида таркиб топди. 1961 йили наркотик моддалар ҳақидаги ягона конвенция тузилган эди. Шу конвенцияга мувофиқ 1968 йили наркотик моддалар устидан назорат ўрнатиш бўйича халқаро комитет ташкил этилди. Комитет давлатларнинг халқаро конвенцияга амал қилишини таъминлайди, табиий мақсадлар учун тайёрланган наркотик моддалар ноқонуний йўллар билан гиёҳвандлар қўлига тушиб қолмаслиги учун курашади. А. Майшикнинг сўзларига қараганда, халқаро комитет биринчи навбатда ҳар бир давлат ҳукумати билан мустаҳкам алоқа боғлашга интилмоқда. Зеро, ҳар ким ўз уйида ўзи хўжайин. Иллатнинг илдизини қуритиш, аввало шу уй эгасининг иши. Шу ўринда у республикамизда ўтказилган «Кўкнори-93» операцияси яхши натижа берганидан мамнунлигини айтди.

Гиёҳвандликка қарши тарғибот ва ташвиқот ишларини амалга ошириш ҳудудий дастурнинг бош мезонидир. А. Майшик бу ҳақда гапириб, дастурни амалга оширишда Ўзбекистоннинг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиқиш зарурлигини, жумладан, маҳалла қўмиталари бунда муҳим аҳамият касб этишини таъкидлади.

(ЎзА).

Сиз кутган учрашув: Кибриё Қаҳҳорова

«ЭР—ЯРИМ ПИР, ДЕЙДИЛАР»

— Кибриё опа, Сизларнинг оилангиз қасридаги маънавий жавоҳирлар таърифи йироқ-йироқларга кетган. Гарчи кишилар хонадонига бўйлаш беодоблик саналса-да, ўзгалар учун ибрат бўладиган, кўпчиликнинг «ҳақи бор» хазиналар калитини сир сақлаш ҳам ярашмас... Ана шундай даъвога асосланиб, бугун раҳматли Абдулла Қаҳҳор домла билан кечган инсоний муносабатларингиз, оилавий «тузук»ларингиз юзасидан баъзи гапларни сўрашга жазм этдим.

Айтинг-чи, шундай буюк ёзувчи билан, шундоқ нозиктаъб киши билан муроса қилиб яшаш осон бўлмагандир...

— «Эр — ярим пир» деганлар. Ман Абдулла Қаҳҳор билан йигирма беш йил бирга турган бўлсам, у киши бирор марта манинг номимни айтиб чақирмаганлар. Уйимиз икки қаватли. Тепада у кишининг ижодхоналари, пастда мени хонам. У киши бирор гап айтмоқчи бўлсалар, шундоқ телефон гўшагини айлантирардилар. Шунда мани хонамдаги иккинчи телефон қитирларди. «Лаббай!» десам, «Беш минутга бу ёққа чиқасизми?» дердилар. Ҳа, ўшанинг ўрнига, ойнадан шундоқ: «Кибриё, бу ёққа чиқ», десалар ҳам бўлаверарди. Йўқ, у киши шундоқ одобли бўганларки...

Абдулла ака кирганимда ўрниларидан туриб қандай кутиб олган бўлсалар, чиқаётганимда ҳам шундай ўринларидан туриб кузатиб қўярдилар. У киши ҳеч қачон ман келганимда, «Ҳа, келдингми», деб жойида ўтирмаган. Ман эса кўчага чиққанларида дарвозада «Яхши бориб-келинг» деб кузатиб, қайтганларида «Қурбониз бўлай, яхши келдингизми?» деб кутиб оганман. Бир маротаба шундай бўганки, ўчоқ бошида эканман, машина овозини эшитмабман. Бир итимиз бор эди, ўша чопиб чиқибди. «Хайрият, бу даргоҳда ит бор экан мени кутиб оладиган», деганлар...

У кишининг ёнига ошхонада овқат пиширганимда ёғ иси ўтирган кийимда кирмаганман. Сочимга тароқ сомаганман. Бир марта кўчага чиқиш олдидан жиндек пардоз қилиб, бошқа куйлак кийиб чиққанимда, мана бундай деганлар: «Ҳа, бизни нима гуноҳимиз бор эканки, бизга уннсиям бўлиб турувди, ўзгалар олдига бўлмас экан». Шу-шу уйдаям, кўчадаям бирдай ораста юришга одатланганман.

— **Абдулла акани чимтамоқ бўлган дейишади...**

— У кишига бировлар тайёрлаган таом ёқмасди. Биз қанча вақт рўзғор қилган бўлсак, ҳамма вақт Абдулла ака уйда овқатланган. Бирор йиғинга борсалар ҳам гаомни уйга келиб ердилар.

— **Фақат Сиз тайёрлаган овқатни ермидилар?**

— Кўпда шундай. Аммо бизнинг ошпазимиз бор ва таомлари чакки бўлмасди...

— **Сизни қозонбошидан аяб, ошпаз солармидилар?**

— Билмадим, ўзимданам сўзимни кўпроқ аяган бўлсалар керак.

— **Тушунмадим...**

— Биз иккимиз уйда бўлсак ҳам, қаттиқ ижодий иш билан банд эдик-да! У кишининг ҳар куни қатъий иш режими бор эди. Ман у киши ёзганларни бетўхтов машинкалаб бораман. Яна, у кишининг танаффус пайтларида ўқишга янги-янги шеърлар топиб, ёдлаб тураман. Форс-тожик классикасидан. Тағин, бир марта айтган шеъримни бошқа гал такрорламайман... Бир гал шундай бўганки, Бедилнинг ўзим яхши кўрган байтини такрорлабман. Шунда у киши: «Бизга айтадиган гапингиз қолмадиму?» — деганлар.

— **Қанча шеър ёд биласиз?**

— Ҳозир шифохонада ётиб айтиб кўрсам, икки минг байтдан ортиқроғи эсимда қолибди. Шеър — яхши нарса-да. Ҳам одамни нозиктаъб қилиб қўяди, ҳам тушуниб ўқилса, дунёқарашини бойитади. Одам склероз бўлиб қолмаслиги учун доим шеър ёдлаши зарур.

— **Шеър ёдлаш кўп вақтингизни олармиди?**

— Нега энди? Мани энг асосий вазифам — домлага референтлик эди.

— **Маслаҳатчими?**

— Ҳа. Энди, халқда «Хотин — эрнинг вазири» деган гап бекор айтилмаган. Хотин борки, эрнинг тан олинмаган маслаҳатчиси. Мани ишим бошқачароқ эди. Китоблар кўп, газет-журналлар кўп. Домла ҳамма янгиликлардан хабардор бўлгиси келарди. Мен нашрларни ўқиб, улардаги янгиликларни домлага шарҳлаб бергучийдим...

— **Сиз домлага турмушга чиқмасингиздан олдин жамоатчи бўлгансиз. Ўткир журналист эдингиз. Турмуш қурганингиздан кейин «остона ҳатлаб кўчага чиқмай» қўйгансиз. Суҳбатимизни ўқиган кишилар кўнглидан «Кибриё опа ишламаган эканлар. Шунинг учун доим эрга пешвоз чиқишга вақтлари бўлган-да...» деган гап кечиши аниқ.**

Лекин мен икки ижодкорнинг бир уйда яшаши, ҳамкорликда ижод қилиши кўчага чиқиб бажариладиган анча-мунча ишлардан оғирроқ, мураккаброқ жараён деб биламан. Биргина «Уруш ва тинчлик» эпопеясининг таржимаси — бир ижодкорнинг бутун бир умрини талаб қиладиган иш. Лев Толстойнинг шундай катта асарини ўгириш қийин бўлган бўлса керак?

— Олдин Тожикистонда ишлаганман. Ўзбекчани билмасдим. Тошкентга келганимда республика тожикча газетасининг биринчи муҳаррири бўганман. Тағин радиода тожикча эшиттиришларниям биринчи ман тайёрлаганман. Абдулла ака билан ёнма-ён ижод қилишга Худо буюрган экан, у ёғига уйда ишладим... У кишини рашклари зўриди...

— **Унда домланинг ёнида машина ҳайдасангиз, ғашлари келмасмиди?**

— Ман улардан ёшроқ кўринардим. Одамлар мани Абдулла Қаҳҳорнинг машинисткаси, деб ўйлашарди шекилли... Фақат йўлларда мелисалар тўхтатиб, правамни суриштиришган вақтларида жаҳли чиқарди-ю, бировга билдирмасди... Кейин ўзи машина ҳайдашни ўрганди. Йилда бир-икки марта ўзи ҳайдаб юрарди-ю, локигин ҳеч вақт ёлғиз чиқмасиди.

— **Унақада тўй-тўркин, адабий давраларга бормасмидингиз?**

— Борардим. Айтдим-ку, биз доим уйдаям-тўйдаям бирга юрардик. Локигин ман домлага ҳамроҳ бўлиб борардим холос. Давраларда қадаҳ кўтарган эмасман. Табрик сўзи айтмаганман. Мани сўзамоллигимни домланинг даврадошлари билган эмаслар. Бировлар олдида шеър ҳам ўқимаганман. Домлани ўзлариям давраларда жуда камгап эдилар. Абдулла ака олтмишга кирганларида, «Мирза Абдуллажон, бир оғиз сўз айтишга рухсат берасизми?» — десам, «Қулоғимга айтиб қўя қолинг ўша гапингизни», — деганлар. Эрим нима деса, ўша гап қонун бўган ман учун.

— **Домланинг рашклари жуда кучли бўлган экан-да?**

— Зўр бўганда қандоқ! Ҳеч нарса бесабаб бўлмайди: домла манга қаттиқ суяниб қолгандилар. Абдулла Қаҳҳорнинг онаси ўнта фарзанд кўрган экан. Бошқа болалари ўлиб-ўлиб, ёлғиз Абдулла ака қолган экан. Шунга домла манга: «Онам ҳам, отам, ҳам, акаму укам ҳам, ҳаммаси ўзингиз», дердилар. Қаттиқ қизғонарди... «Муҳаббат одамни ҳайвонга яқинлаштиради», — дерди Абдулла Қаҳҳор...

— **Кибриё опа, Сиз тожик қизисиз, тўғрими? Сиз билан шунчалар руҳан яқин бўлишларига қарамай, Абдулла Қаҳҳор домланинг асарларида форс-тожик тили таъсири йўқ... Бир ёғи, сизнинг ўзбекчага таржимонлик ишларингиз ҳам анча машаққат билан кўчгандир?**

— Домла умр бўйи ўзбек тилининг софлиги учун курашиб ўтди. Тилларни мошкичири ишлатишларидан қаттиқ ранжирди... Ман билан уйда ҳамиша тожикча гаплашарди. Тожикчани яхши биларди. «Ҳикояларингизни тожикчада ёзсангиз ҳам бўларкан энди», — десам, «Хотинни-ку носқовоқдай ёнимда ҳамиша олиб юрган бўлсам, энди тилимниям алмаштирайинми?» — дердилар.

Ман учта дорилфунун кўрганман. Бири — дадамнинг сабоқлари. Иккинчиси — Айний домла билан ҳамкорликдаги «Намунаи адабиёти тожик»ни тайёрлашда кўрган тажрибаларим. Учинчиси — Абдулла Қаҳҳор мактаби. Тожикистондалик вақтларимда ҳикоялар машқ қилардим. Раҳматли Абдулла ака «Келинг, бир уйда туриб бир-биримиз билан беллашмайлик. Барибир, ёзганда, сиз мендан ўтказиб ёзолмайсиз. Таржимада мен сиздан ўтказолмайман. Яхшиси, мен яхши ёзувчи, сиз яхши таржимон бўла қолайлик», — дедилар. У кишининг гаплари ижоддаям биз учун қонун бўлди.

Ўзбек тилини бўлса домланинг асарларини машинкалаб юриб ўрганганман. Бир йилдан кейин ман ҳам таржима қила бошладим. Биринчи таржимамга номимни қўймадилар. «Ҳеч ким сиз ўзбекчага таржима қилганингизга ишонмайди», — дедилар. Кейин «Уруш ва тинчлик»ни матнини ўқиб, таржима қилиб турдим, нутқимдаги камчиликларни тўғрилаб домла ёзиб турдилар... Иккинчи, учинчи жилдларини ўзим таржима қиганман.

— **Домланинг кўнгли жуда нозик бўлган, дейишади.**

— Ҳа, у киши билан муносабатда жуда ҳушёр, сезгир, зийрак бўлиш керагиди. У киши бировга миннатдорлик эълон қилиб юрмас, ранжиганини ҳам айтиб ўтирмасди. Эсимда, урушдан кейинги йиллар... Абдулла ака ман ёпган нонни яхши кўрардилар. Квартирада юрган вақтларимиз. Тандиримиз йўқиди. Дугонамникига бориб, нон ёпиб келдим. Келсам, «Ҳа, келдингизми», — дедилар-қўйдилар. Эртасига эрталаб чиқиб кетганларича, кеч соат бешгача қайтмадилар. Телефон йўқ. Хавотир олиб кўчага чиқдим. Ғафур Ғуломнинг уйига бориб, «Абдулла акамни кўрмадингизми?» — десам, Ғафур ака «келиб-кетди» — деди. «Хайрият, тирик экан» деб қувониб уйга қайтдим. Ман кеча қайси вақтда уйга қайтган бўсам, Абдулла акам ўша вақтда уйга кириб келдилар, «Ҳим, кутиш қандай бўларкан?» — дедилар.

— **Менимча, у кишининг овозлари баландлаб кетишига сиз ҳам йўл қўймаган бўлсангиз керак-да?!**

— Шунақа бўган. Абдулла аканинг биринчи хотини жанжалкаш эди. Доим келиб, у кишини хафа қилиб кетарди. Шунда «Қўйинг, қўйинг. Хафа бўлишга арзимайди», — деб бости-бости қилардим.

— **Кибриё опа, кечирасиз. Ноқулай бўлсаям сўрашга рухсат беринг. Бир суҳбатимизда Абдулла Қаҳҳорнинг биринчи рўзғоридан икки ўғли бўлганини айтгандингиз. У аёл ким эди? Адибнинг ана шу фарзандлари билан муносабатларингиз қандай кечган?**

— Домла «Қизил Ўзбекистон» газетасида ишлаб юрган вақтларида бир фаррош аёл бўларкан. Уни ўнинчида ўқийдиган Зайнаб деган қизи уни-буни олиб кетгани редакцияга келиб тураркан. Бир тасодиф бўлиб, Абдулла ака ўша қизга уйланиб қоган. Ундан икки ўғил кўрган.

Болаларнинг отасига муносабати, асосан, онага боғлиқ. Онаси эрини кўп ёмонлаган бўлса керакки, Абдулла Қаҳҳор ўғилларининг «Ота» деган сўзини эшитмай ўтиб кетдилар... Бўлмаса, ҳар йили ёзда Дўрмондаги боғимизга олиб келардик. «Бор, дадангни овқатга чақир» — десам, Абдулла акамнинг тепасига бориб, «Тебе зовут» деб, қайрилиб чиқиб кетишарди. Вафотларидан олдин Москвадаги шифохонада Абдулла ака: «Бу дунёга келиб, ҳамма нарсани кўрдим, ҳамма гапни эшитдим. Фақат «ота» деган сўзни эшитмадим», девдилар. Ёлғиз шу армонда кетдилар.

— **Опа, кечирасиз. Эски ярангиз очилиб кетди... Ўғиллари домлани сўнгги йўлга кўзатишга келишганми?**

— Ҳа. Домланинг жасадини Москвадан олиб келсак, уйда ўтиришибди. Кечаси билан ҳеч нарсага аралашмай, чиқишган...

— **...Кибриё опа, мана, сизнинг ҳам, домланинг ҳам минглаб ўқувчиларингиз, ўнлаб китобларингиз бор — ана ўшалар сизларнинг қиёматлик фарзандларингиз. Домланинг шогирдлари-ку, жон болаларингиз бўлса керак. Уларнинг уйларингизга, ҳаётингизга кириб келган вақтлари ҳақида, сизларнинг устоз бўлиб шогирдлар ҳаётига кириб боришингиз жараёнларини эслаб...**

— Қийин. Ҳозир бу ҳақда гапириш жа қийин... Ман шунча йил ящаб, шунча воқеаларни кўриб, келган хулосам битта: дунёда беғараз дўст фақат ёлғиз эр-хотин бўларкан. Ҳеч ким эрниям, хотининиям ўрнини босолмаскан.

— **Бу, менимча, Абдулла Қаҳҳор сиймоси сиз учун бутун борлиққа, яхлит оламга айланиб кетганлигидан нишона, албатта.**

— Ўзлари айтардилар. Мен ёзувчиман. Ҳеч ким «фалон ёзувчидан нечта фарзанд қолди?» деб сўрамайди. Нечта китоб қолди, деб сўрайди. Мани фарзандларим — мана шу олтита китобим. Уларни асраб, парваришлаш сизга қолди. Яна мен аминманки, бир кун келиб, уйимиз музей бўлади. Ана шунда шу музейга ўзингиз бош-қош бўласиз, дегандилар. Худога шукур, музейни ман ўзим бошқариб турибман...

— **Абдулла Қаҳҳордек буюк сўз санъаткори билан елкама-елка, ҳамфикр бўлиб бирга яшай олиш учун у кишининг даражасида катта салоҳият керак бўлган... Сиз аёлликнинг бундай санъатини бадиий асарлардан ўргангганмисиз ёки ўзингиз ўсган муҳитда шундай муомала қон-қонингизга сингиганми?**

— Умуман, тарбия оиладан бошланади. Дадам Самарқанд шаҳрининг муфтиси бўганлар. У киши фозил одам, шоир бўганлар. Риёзиётчи эдилар. Тилим шеър билан чиққан. Икки яшарлигимда дадам ман билан дарс қиларканлар. Бир вақтлар Машраб алифбо тузиб кетган, биз шундан ёдлаганмиз. Жуда қулай. Ҳар куни шеър ёдлаб, айтиб беришим керак эди. Ман ўн икки яшарлигимда олий маълумотли бўганман. Улар «Қани, мулла Кибриё, мана, Самарқандда Гўри Амирнинг тарихи абжад ҳисобида «гумбаз». Айтинг-чи, қайси йили қурилган экан? Ман тез ҳисоблаб берардим.

Дадам ишлари жуда кўп бўлишга қарамай, доим бизи тарбиямиз билан шуғулланишга вақт топганлар. Ўзлари руҳоний киши бўлсаям ўша йиллари бир татар муаллима топиб, манга рус тилини ўргатганлар. Ман совет мактабини кўрмаганман. Дадам берган маълумот билан нашриётда ўн йил адабиёт бўлимини бошқарганман. Кейин ҳужжат олиш учун Ленинград университетига борганимда, шарқшунос олимлар икки-уч савол беришган. Ман уларга Бедилдан уч-тўрт ғазални шарҳлаб берганман. Бертельс, Бондревлар эртасига тўртинчи курсга қабул қилишган. Кейин ўша ерда олимлар тожикча-русча луғат тузар эдилар, уларга консультант бўлиб ишлаганман.

— **Дадангиз сизга яна қайси китобларни ўқишни тавсия қилардилар.**

— Ҳаммасини. Бедилдан Фузулийгача мағзини чақиб ўқишга ўргатганлар. Ўзлари ўттиз йил Бухоро мадрасасида ўқиб таҳсил олганлар. Уч йил ўша ерда мударрислик қилиб, эллик тўрт ёшида уйланган эканлар. Дадам эллик олтига кирганларида ман туғилган эканман.

— **Абдулла Қаҳҳор билан дам олиш вақтларингизни қандай ўтказардингизлар?**

— Суҳбатларда Абдулла акага форс-тожик классик адабиётининг намуналаридан байтлар, рубоийлар ўқиб берардим. Уларнинг мазмунини ўзбекча шарҳлаб, кучим етганича шеърий таржима қилиб турардим.

— **Домлага кўпроқ қайси мавзулардаги ғазаллар ёқарди?**

— У киши ҳеч вақт менга фалон мазмундаги шеърлардан айтинг, демаганлар. Байти барак айтишардик, бирга шохмот ўйнардик. Агар боғда биздан бошқа ҳеч ким бўлмаса, бориб биллиард ўйнардик. Китоб ўқиш чоғидаям шундай лутф қилардилар: «Биласизми, эркакларни ҳамма кучи белида бўлади, хотинларники — чакагида. Сиз ўқинг, мен эшитай». Аслида домла ҳали янги алифбони унча ўзлаштирмаган маҳаллар эди ўшанда.

— **Домладан бирон нарса олиб беришларини сўраганмисиз?**

— Домла элликка кирганларида хизматчига ул-бул нарса харид қилиб, тўрт юз сўм сарфлабмиз. Шунда «Мангаям бир нима оламизми?», — десам, у киши кулиб: «Ўзингизнинг пулингизга чечак чиққанми» — дедилар. Шу-шу, ўзимга бир нима сўрамаганман. Ўзларигаям бир нима совға қилмадим. «Биласизми, мен хотин кишининг совғасидан ҳазар қиламан. Хотин киши, агар иморатга битта мих қоқса, у бутун иморатни мен қурдим, деб айтади. Илтимос, пулингизни тирикчиликка аралаштирманг», — дерди.

— **Пулларинглар тирикчилик учун етармиди?**

— **Мен ҳеч қачон ёнимда минг сўм олиб юрмаганман, дердилар. Биласиз, у кишининг асарлари ҳаммаси кичик-кичик ҳажмли. Қалам ҳақини бўса, асарнинг сифатига эмас, ҳажмига қараб тўлашарди... Биз ош-сув учун керакли ҳамма нарсани томорқадан чиқарардик. Қишга ўзим олма шарбати тайёрлардим, мураббо қилардим. Хўжалик учун 2 та қўй, 20 та курка, 20 та товуқ боқардик. Ҳамма нарса ўзимизнинг хўжаликдан чиқарди-да!**

Хотинга кўп нарса боғлиқ. Агар у эпли бўлса, рўзғор оқсамайди.

— **Опа, бахтимизга шу кунларда сиз саксон ёшга етдингиз. Табаррук ёш устида туриб, биздан—сингилларингиздан, жамоатчиликдан нималарни истардингиз? Қандай орзуларингиз пинҳона ва эътибордан четда қоляпти, деб ўйлайсиз?**

— **Асосан, ўз ҳаётимни эримга бағишладим. Абдулла ака билан йигирма беш йил бирга яшадик. У киши вафот этганидан кейин яна йигирма беш йилни у кишисиз ўтказдим (аслида мен Абдулла акасиз бир кун ҳам яшолмасам керак, деб ўйлардим). Домланинг битта ишончини кучга киритолмадим. Ҳанузгача Абдулла Қаҳҳор асарларининг мукаммал куллиёти чиққан эмас. Тайёрланган ҳам эмас. Аслида, домла ҳаёт вақтларида шу иш бўлиши керак эди. Домла манга, «Майли, бари-бир бир кунмас-бир кун шу иш бўлади. Унга ўзингиз бош-қош бўласиз», — деганди. Мани бирдан бир орзум—шуни кўзим тириклигида нашрга тайёрлаш. Ман саксонга бордим. Абдулла Қаҳҳорнинг бисотини тартибга келтириб, эл олдига қўйишда ман қилишим мумкин бўлган ишни кейин ҳеч ким мандек ўз ўрнига қўёлмайди, деб ўйлаб қоламан.**

«Халқ сўзи» мухбири Мукаррама МУРОД қизи суҳбатлашди.

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

ТОШБАҚАНИНГ ҚОРНИДАГИ ИЛОН

ВЬЕТНАМНИНГ Куангчи музофотидаги бир балиқчининг ови бароридан келгани кўпчиликнинг бошига бало бўлди.

ЭЛЛИК килоли денгиз тошбақаси тўрига илинганидан қувонган балиқчи бутун қишлоқ аҳлини меҳмондорчиликка чақирди. Оқибатда 150 дан зиёд киши қаттиқ заҳарланди, беш нафар бола ҳалок бўлди. Дўхтирларнинг фикрига қараганда, тошбақа тўрга илинишидан аввалроқ денгиз илонини ютиб юборган. Бу илоннинг заҳри қуруқликда яшайдиган авлодлариникидан ўн баравар кучли бўларкан.

ХИТОЙЛИКЛАРНИ ТАБИИЙ ОФАТ КУТАЁТГАНИ РОСТМИ?

КЕЙИНГИ ярим аср давомида рўй бериши кутилаётган зилзила Хитойга 44 миллиард юан (12 миллиард АҚШ доллари) миқдорида зарар етказаркан.

ХИТОЙ сейсмологлари кўп йиллик тадқиқотлар натижасига асосланиб шундай ноҳуш маълумотни эълон қилдилар. Илгари юз берган зилзилаларнинг частотаси ва кучининг ҳисоб-китоби шундай хулоса чиқаришга асос бўлмоқда.

МАНА БУНИ БАШОРАТ ДЕСА, БЎЛАДИ

ЮРИЙ ГОРНИЙ исмли шахс бир неча кишининг гувоҳлигида 31 декабрь — 11 январь оралиғида юз берадиган айрим воқеа-ҳодисаларни башорат қилиб ёзди ва уни темир сандиққа солиб қулфлатди.

ҚОҒОЗГА шундай башоратлар ёзилганди: долларнинг биржадаги курси 11 январь куни 1293 сўм бўлади; 9 январда ўйналадиган спортлотода қуйидаги рақамлар ютуқ келтиради: 31, 1, 3, 28, 5; «Крилья Советов» — «Металлург» хоккей жамоаларининг учрашувида ҳисоб 4:1 бўлади ва ҳоказо.

Қарангки, бу башоратлар деярли юз фоиз тўғри чиқди. «Менинг ҳамма башоратларим қатъий илмий асослидир,— дейди Ю. Горнийнинг ўзи.— Ахборот, таҳлил, жиддий ҳисоб-китоб муҳим роль ўйнайди».

БАЛАНД ИМОРАТГА ЧУМОЛИДЕК ЎРМАЛАЙДИ-Я!

ТИК қиялик ва қоялар бўйлаб юксак чўққи сари интилаётган альпинистларнинг маҳоратию жасоратига ким таҳсин ўқимайди дейсиз? Бироқ улар махсус кийим ва мосламалардан фойдаланишади.

КАЛИФОРНИЯЛИК Дэниэл Гудвин эса ҳеч қандай махсус кийиму мосламасиз чумолига монанд ўктамлик ва чаққонлигини намоён этди. У Канаданинг Торонто шаҳридаги Миллий марказ биносининг ташқи девори бўйлаб юқорига ўрмалаб, 342,9 метр баландликка кўтарилди. Демак, «Гиннеснинг рекордлар китоби» яна бир ажойиб янгилик билан бойиди.

МАШИНАСИНИ КЎЗИ ҚИЙМАЯПТИ

ТУРКИЯЛИК ҳайдовчи Мамед ўтган йилдан бери ўзининг «Скания» рефрижератори кабинасида яшаяпти.

МАМЕДНИНГ машинаси Актюбинск вилояти туманларидан бирида ботқоққа ботиб қолганига уч ойдан ошди. Шунча вақтдан бери машинасини ташлаб кетмай, Оллоҳ етказганига қаноат қилиб, кун ўтказаяпти. Мебель юкланган 30 тонна оғирликдаги машинани ботқоқ чангалидан қутқариб олиш учун энг кучли кран керак бўлади.

Бундан вилоят ДАН бошқармаси хабар топди, шунингдек бу хабар Истамбулга ҳам етиб борди. Қизиқ, ким олдин ёрдамга келаркин — уч минг чақирим узоқдаги Басфорданми ёки 300 чақирим бўлган Актюбинск вилояти марказиданми?

ТЎРТ ОЁҚЛИ БОСҚИНЧИЛАР ҚЎЛГА ТУШДИ

ПЕРМдаги вилоят болалар клиник шифохонасининг озиқ-овқат захирасига дайди итлар тўдаси ҳужум қилди.

ТЎРТ оёқли оч ва ёввойилашган босқинчилар сигнализацияни ишдан чиқариб, шифохона ошхонасига ёпирилиб, озиқ-овқатларни талашга тушдилар. «Жиноят» содир бўлган жойга етиб келган осойишталик посбонлари тўрт оёқли «безорилар»ни кўриб, ҳанг-манг бўлиб қолдилар. Ҳаддидан ошган тўдани ҳайдаб чиқариш учун қурол ишлатишга тўғри келди.

ОҚ УЙНИНГ АСИРАСИ

АҚШ президенти қароргоҳини қўриқловчи махфий хизмат ходимларининг ташвишлари оз эмас. Муҳими, қароргоҳга бирор қуролланган қотил кириб қолмасин.

БУ ОҒИР юмушнинг устига Клинтонлар оиласининг севимли мушуги Сокcдан кўз-қулоқ бўлиб туриш ташвиши ҳам қўшилди. Гап шундаки, арзанда мушукка Вашингтонда яшаш ёқмаяпти. Имкон бўлди дегунча, аввалги «ўз уйи — ўлан тўшаги» Арканзасга қочиш пайига тушади.

Қўриқчилар бу ташвишдан қутулиш йўлини топишди: энди Сокс 16 метр узунликдаги нозик арқонга боғланган ҳолда Оқ уй ҳовлисида сайр қилаяпти.

НИКОЛАЙ ОЗЕРОВ... БАШОРАТЧИ

«ЭХО МОСКВЫ» радиостанциясининг «Крестовино» дастури АҚШда бўладиган жаҳон футбол чемпионатига қуръа ташланиши олдидан спорт шарҳловчилари ўртасида шошилинч сўров ўтказди.

«БИРИНЧИ босқич мусобақаларида Россия терма жамоасининг рақиблари кимлар бўлади?» деган саволга икки шарҳловчи худди башоратчилардек аниқ жавоб бердилар. Н. Озеров Россия гуруҳидаги жамоаларни қандай тартибда келтирган бўлса, қуръада ҳам худди шундай жойлашди. В. Перетурин фақат битта жамоага янглишган — Швеция ўрнига Швейцарияни кўрсатган эди.

ОИЛАНИНГ КАТТАЮ КИЧИГИ — ОҲАНРАБОЛИ

САРАТОВДА шундай бир оила борки, унинг ҳамма аъзолари ҳар қандай буюмни ўзларига оҳанрабо (магнит)дек тортиш хислатига эга.

БУНДАЙ ажойиб қобилият борлигини биринчи бўлиб оила бошлиғи, Леонид Тенкаев сезиб қолди. У қўлида ушламай, ёпиштирилган ҳолатда дазмолдан тортиб, ёғоч қошиққача кўтара олади. Кейин унинг хотини Елена Григорьевна, қизлари Татьяна, набиралари саккиз ёшли Коля ва беш ёшли Юляда ҳам шундай истеъдод борлиги маълум бўлди.

Леонид Алексеевич шундай хусусиятли кишиларнинг Японияда ўтказилган танловида ҳам ўз қобилиятини намойиш этди.

ЯРИМ МИЛЛИОН СЎМЛИК ГАП

КРАСНОЯРСК ўлкаси Павловск станциясида яшовчи мактаб ўқувчиси Россияни қандай тақдир кутаётганини билмоқчи бўлди.

ШУ МАҚСАДДА мексикалик қандайдир башоратчига қўнғироқ қилиб, узоқ гаплашди. Орадан кўп ўтмай, АТСдан унинг уйига 500 минг сўмга счёт келди. Бечора ота-она шундай қайғуга чўмдики, энди Россиянинг тақдири бу оиланинг ночор бюджети олдида ҳеч гап бўлмай қолди.

Ўзбекистон тадбиркорлари жамиятида Туркиянинг «Асос» фирмаси маҳсулотлари кўргазмаси очилди. Бу ерда автомашина, трактор ва самолёт моторларининг юздан ортиқ эҳтиёт қисмлари намойиш этилмоқда. Фирма маҳсулотлари Европа, Америка ва Африка бозорларида юқори баҳоланган. Кўргазмадан кўзланган мақсад республикамизда мотор фильтрлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш. Ҳозирги вақтда Туркия билан ҳамкорликда йилига 6,5—7 миллионта фильтр тайёрлаш қувватига эга бўлган «Чағлайинфильтр» қўшма корхонаси ташкил этилди. Кўргазмада шу йўналишдаги кичик корхона лойиҳаси ҳам намойиш этилмоқда.

СУРАТДА: кўргазма залида.

Р. НУРИТДИНОВ олган сурат. (ЎзА).

Хушхабарлар

СУМАЛАК САЙЛИ

Ёзёвон тумани Гулистон қишлоғидаги Мўътабар она — Мамлакатхон Аҳмадалиева хонадонида илк бор баҳор таоми — сумалак пиширилди. Шу куни қўни-қўшни, қариндош-уруғ, болакайлар улкан қозон атрофида парвона бўлди.

Фарғона вилоятида наврўз-баҳор, янгиланиш байрамини нишонлашга пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Ҳамма жойда ёлғиз кишилар, эҳтиёжманд оилалар ҳолидан хабар олиш, хайрия тадбирлари уюштириш ва шанбалик ўтказиш режалаштирилди.

(ЎзА мухбири).

ҚЎРИҚЛАШАДИ, ҲИММАТ КЎРСАТИШАДИ

Яккабоғ темир йўл бекатидан Чироқчи тумани марказигача бўлган масофада темир йўл қуриш жадал бошлаб юборилди. Айни пайтда қурилишнинг тупроқ ишлари бажариб қўйилди.

Иқтисодий қийинчиликлар пайтида бунинг ўзи бўлмайди. Ушбу зарур иншоот тикланишига тумандаги деярли барча ташкилотлар, корхоналар ҳисса қўшаётир. Бундай хайрли ишдан туман ички ишлар бўлими ходимлари ҳам четда қолмадилар. Улар ўз маошларидан 1,5 миллион сўм тўплаб, темир йўл қурилиши жамғармасига ўтказиб, катта ҳиммат кўрсатишди.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАМ ЎРГАНАДИ, ҲАМ ЎРГАТАДИ

БОЁВУТ тумани ҳокимлиги қошида халқ таълими, тиббий хизмат ҳамда маданий-маърифий муассасалар ишини ўрганувчи ва амалий ёрдам кўрсатувчи 5 та гуруҳ тузилди. Уларга ҳоким ўринбосарлари, бўлим бошлиқлари етакчилик қилмоқда.

«МАҲАЛЛА»ГА 200 МИЛЛИОН СЎМ

ВИЛОЯТ ҳокимлиги молиявий аҳволи яхши бўлган бир қанча ташкилот, маҳкама ва хусусий корхоналарнинг республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси вилоят бўлимига маблағ ўтказиш ҳақидаги таклифларини маъқуллади.

Бундай маблағлар ҳозиргача 200 миллион сўмга етди. Бу маблағ кичик ва қўшма корхоналар ташкил этиш, аҳолининг ишсиз қисмини фойдали меҳнатга жалб этиш учун ҳам етади.

О. СУЛТОНОВ,
Сирдарё вилояти ҳокимлиги матбуот хизмати котиби.

ШИФЕР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КЎПАЯДИ

ХЎЖАЙЛИ ёғ заводида кичик ҳажмли шифер ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Илгари керакли хом ашё ҳам, зарур технология ҳам мавжуд бўлишига қарамай қайта ишланган чигит қобиғидан чиққан момиқ чиқитга ташланарди. Энди завод маъмурияти чигит момиғини цементга қориб шифер тайёрлайдиган ускуналар сотиб олди.

Асбест қўшилмайдиган, демак, инсон саломатлиги учун зарарсиз бўлган шу хилдаги иморатбоп маҳсулотни тайёрлаш яқин кунларда тумандаги пахта тозалаш заводида ва Ҳамза номидаги жамоа хўжалигида ҳам йўлга қўйилади.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Фанимиз жонкуярлари*

ҚЎЛИ ЕНГИЛ ҲАКИМ

Халқимиз жонкуяр, илмли, салоҳиятли шифокорларга нисбат беракан, «Барака топкурнинг қўли жуда енгил-да» дейди. Бу шифокорга берилган баҳо, дўсту-душман ўртасидаги унинг обрўйи, иқтидорини белгиловчи фазилатидир. Бундай фазилат эса Гиппократ қасамёдини дилига жо қилган ҳар ўн (балки ундан ҳам кўпроқдир) шифокордан бирига насиб этиши мумкин. Нега шундай? Чунки илм ҳаммага ҳам юқавермайди, уни йиллаб ўқиб-ўрганган, устозлар ўгитига амал қилган, энг асосийси, мол-дунё, сохта обрў орттириш учун эмас, балки одамлар манфаат топсин, кимнингдир оғирини енгил қилай, деган холис ниятда устоз қидирганларгина илму урфон соҳиби топадилар. Ҳикоямиз қаҳрамони ҳам ана шундай нина билан қудуқ қазиб, илм ўрганган, энг асосийси унинг билим ва тажрибаларидан ўнлаб юзлаб беморлар ўз дардига шифо топаётган қўли енгил табиблардан.

Самарқанд Давлат тиббиёт институти даволаш факультетининг декани, томоқ ўсмасини даволаш бўйича ягона фан доктори, томоқ, қулоқ, бурун касалликлари кафедрасининг мудири, Таҳсин Насриддинов талабалик йилларидаёқ устозлар ўгитини дилига жо қилиб олди.

У ўзи ишлаб турган олийгоҳни 1966 йилда имтиёзли диплом билан тугаллаб, клиник ординатор бўлиб иш бошлади. Орадан бироз вақт ўтиб, уни Москвага — Марказий врачлар малакасини ошириш институтига юборишди. Бу ерда у ўз истеъдоди, салоҳияти билан таниқли шифокорлар назарига тушди. Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирлигига, Таҳсин Ҳамидовични шу олийгоҳ аспирантурасига олиб қолиш учун махсус йўлланма беришликни илтимос қилиб битилган мактуб келди. Москвада бўлажак ёш олим РСФСРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Иван Иванович Патапов раҳбарлигида илмий иш қилишга киришди. 1972 йили «Ҳиққилдоқ раки пайтида қон томирларининг роли ва аҳамияти» мавзуида номзодлик диссертациясини ёқлади.

Ёш олим Самарқандга қайтгач, тиббиёт олийгоҳида дарс бериш билан бирга шаҳардаги биринчи клиник шифохонада ўз илмини беморлар дардига малҳам бўлишликка сарфлади. Ўша пайтларда бу мураккаб соҳага Ўзбекистонда ҳали жуда кам киши қўл урганлиги сабабли Таҳсин ака 1978 йилдан яна Москвага — Марказий врачлар малакасини ошириш институтига бориб, дунёда кўзга кўринган олим В. С. Пагосов раҳбарлигида 3 йил ўқиб изланди. Ниҳоят, 1982 йили докторлик диссертациясини ёқлади...

Таҳсин Насриддинов шу йилдан бошлаб, Самарқанд Давлат тиббиёт институти 2-клиникасида ёш ва ўспирин болалар руҳиятини шикастлантирмай операция қилишни йўлга қўйди. Энди беморларга томири орқали наркоз укол қилиниб, улар палатанинг ўзида ухлатилади. Бу усул жумҳуриятда биринчи бўлиб татбиқ этилди. Чунки бу усул болаларни операция қилинганда содир бўладиган қўрқувдан халос этар, улар ўз палатасида ухлатилиб, ваҳимасиз жарроҳлик хонасига олиб кетилар, жарроҳлик жараёни тугагач, бола яна тинчланган ҳолатда ўз хонасига келтириларди. Ушбу тўлиқ илмий асосланган усулдан бугун бутун жумҳуриятимиз жарроҳлари фойдаланмоқдалар.

Яна бир мисол, қатор йиллар давомида ҳар хил ёшдаги кишилар бурнидан кучли қон келган пайтида уни тўхтатолмасдан ҳаёт билан видолашганлар. Бу дард олдида малакали шифокорлар, ўнлаб олимлар ҳам иложсиз, лол қолганлар. Тақдирга тан беришдан ўзга иложи бўлмаган.

Таҳсин ака бу дардга даво топди. Бурундан кучли ва бетўхтов қон кетиш касаллигига чалинганларни ташқи уйқу артериясини боғлаш муолажаси орқали даволай бошлади.

Олим фанда яна бир муҳим янгилик яратган. Самарқанд давлат тиббиёт институтининг 2-клиникасидаги томоқ, қулоқ, бурун касалликлари бўлими қошида фониатрия лабораториясини ташкил этди. Бу ерда томоқ яллиғланиши натижасида, қалқонсимон безларни операция қилиш даврида овозини йўқотган беморлар Таҳсин Ҳамидовичнинг жарроҳлик тиғида ўз овозларини тиклай бошлади. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Насиба Абдуллаева ҳам шу лабораторияда даво топган минглаб беморларнинг бири.

Яқинда 2-клиникага нафас йўли бекилиб қолган олти ойлик ёш гўдак келтирилди. Таҳсин аканинг илми, енгил қўли туфайли мураккаб операция муваффақиятли тугади. Норасида ҳаёти сақлаб қолинди. Яна бир ёш жувон ўзининг олти яшар боласи билан иккаласи бўқоқ касалига чалиниб бормаган ери, кирмаган эшиги қолмаган экан. Охири шу ерда даво топди.

Биз Таҳсин Ҳамидович билан суҳбатлашиб у кишининг хонасида ўтирганимизда қизиқ бир воқеа рўй берди. Котибанинг қаршилигига қарамай, хонага узун бўйли ёш рус жувони отилиб кирди: «Жонимдан роса тўйдим, икки йилдан буён дардимни шифокорлар аниқ айтмайди. Сарсон қилишади. Бормаган шифохонам, учрамаган табибим қолмади. Охири онкология касалхонасидан сизнинг ҳузурингизга юборишди. Томоқ йўлимда қандайдир без бормиш. Одамлар рак деб қўрқитишаяпти. Илтимос, доктор, мени текшириб, дардимни аниқлаб беринг, ахир икки йилдан буён духтурма-духтур чопавериб, ваҳимага тушиб 20 килограмм озибман. На уйда, на ишда, на уйқуда ҳаловат бор. Ёрдам беринг, илтимос»,— дея кўзларига жиққа ёш тўлди.

Таҳсин ака мен борлигимни ҳам унутиб, дарҳол беморни кўрикдан ўтказа бошлади. Рентгенолог ҳузурига киши юборди. Зудлик билан жавобини чиқариб беришни илтимос қилиб хат ҳам ёзиб берди...

Бемор хонадан чиққач, айрим табибларнинг лоқайдлиги, бепарволиги, дардни аниқлашда нўноқлигидан тутоқиб, гапира кетди: «Очиғи, кўплаб номзодлик ёки фан докторлик диссертациясини ёқлаб, ҳамма нарсани бир варакайига йиғиштириб қўйишади. Ўқиш, изланиш, янгиликка интилиш, мунтазам малакасини ошириш улар учун ёт бўлиб қолган».

Шу пайт хонага бояги рус жувони қўлида рентген плёнкаси билан кириб келди. Таҳсин ака зудлик билан плёнкани ёритгич мосламага қўйиб, обдон кўздан кечирди. Бир неча дақиқа ўйланиб охири чеҳраси ёришиб:

— Ташвишланманг, синглим, ҳеч қандай рак эмас, фақат томоқ йўлида туз йиғилган, холос. Мен ҳозир дорилар ёзиб бераман, шу билан соғайиб кетасиз,— деди оҳиста.

Қўрқув ва умидсизлик туфайли юзлари сўлиб, ажинлар пайдо бўлган бемор бирданига чеҳраси ёришиб, елкасидан тоғ ағдарилгандек, қайта-қайта раҳматлар айтиб хайрлашди.

— Мен Самарқанд геология трестида инженер бўлиб ишлайман. Исми шарифим — Зиленская Ирина. Минг раҳмат, доктор! Болаларингизнинг ҳузурини кўринг! Менга қайта ҳаёт бағишладингиз!...

Бу каби миннатдорчилик сўзларини клиникадаги ҳар икки беморнинг биридан эшитиш мумкин.

Таҳсин аканинг хизмат хонасидан чиқар эканман, унга яқин ҳамширалар, шифокорлар, олимлар, талабалар у кишидан даво топган беморлар қўлларида гул ушлаб у кишини табриклаш учун ичкарига интилдилар.

Тасодифни қарангки, шу куни у кишининг 50 ёшга тўлган кунлари экан...

Азим ҚОДИРОВ.

Мурғак қалблар шодлигидан шодонмиз

Ҳадемай, ушбу илм даргоҳи ўзининг 50 йиллик тўйини нишонлайди. Шу муносабат билан мактаб-интернат директори Машкура КАРИМОВА мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— Мактаб-интернатимиз 1944 йилнинг апрель ойида ташкил этилган. Бу маскан ўша пайтда уруш туфайли ота-онасиз қолган болаларни касбга йўналтириш, уларни давлат қарамоғига олиш учун ташкил этилган эди. У вақтда собиқ Иттифоқнинг турли бурчакларидан ўқувчилар келишганди. Ҳозирги кунда ҳам илм ўчоғимизда 217 нафар ўқувчи таълим олмоқда. Уларга 70 дан зиёд тарбиячи-ўқитувчи билим бермоқда. Ҳар йили 60 бола қабул қилинади. Улар бизда бешинчи синфдан кейин мусиқа турларини кенг қамровли ўрганишади. Мактаб-интернатида ҳозир 13 та гуруҳ мавжуд. Улар бепул кийим-кечак, тўрт маҳал иссиқ овқат ва ётоқхоналар билан таъминланган.

Иқтисодий қийинчиликларга қарамай Халқ таълими вазирлиги зарур маблағ билан таъминлаб турибди. Болаларни фан-техника ютуқларидан хабардор қилиш, уларнинг онгини ўстириш мақсадида қўшимча равишда компьютерларда ишлаш ва инглиз тилини чуқур ўргатишга эришилмоқда.

Ўзининг ярим асрлик тарихи мобайнида билим юртимизни элга танитган ўнлаб санъаткорлар етишиб чиққан. В. Иванов ҳам шу мактабнинг илк қалдирғочларидан. У Швейцарияда оркестрга раҳбарлик қилади. Яна собиқ ўқувчиларимиздан Москва шаҳридаги оркестрлардан бирини бошқараётган М. Муҳиддинов, дирижёр З. Ҳақназаров, бастакор Г. Холиқовлар интернатимиз фахридир.

Бугунги кунга келиб, анъаналар давом этмоқда. Ўқувчиларнинг бўш вақтларини мароқли ўтказиш учун кино ва спорт клублари мунтазам ишлаб турибди. Бундан ташқари «Ниҳол» деб номланган дастамиз бор. Унга М. Вафоев раҳбарлик қилади. Турли мавзудаги кечалар уюштириб, бу даста ижросида миллий куй ва қўшиқлардан эшитамиз. Яқинда ҳарбий даволаниш масканида оркестримиз концерт намойиш қилди. Вақти-вақти билан бадиий жамоа туман ва шаҳарларда бўлиб мухлисларга хизмат кўрсатмоқда.

Давлатимизнинг келажак авлодга қилаётган ғамхўрлигини ва чексиз эътиборини болаларнинг юзидаги табассуми интилишидан илғаш қийин эмас. Бундан биз тарбиячилар ҳам мамнунмиз.

«Халқ сўзи» мухбири. Анвар ХУДОЙҚУЛОВ ёзиб олди.

СУРАТЛАРДА: республика мусиқа мактаб-интернати «Ниҳол» дастаси, қатнашчилари ва ушбу даргоҳ ҳаётидан лавҳалар.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

АБДУРАҲМОН БОБОНИНГ БОЙЛИГИ

Самарқандлик нафақахўр Абдураҳмон Валиев шахсий кутубхонасида сақланаётган нодир китоблардан 1000 жилдини Ўзбекистон Фанлар академиясининг Самарқанд бўлимига ҳадя қилди.

Китобларнинг кўплиги халқимизнинг тарихи, бой маданий мероси ҳақидадир.

Етмиш ёшли Абдураҳмон бобо узоқ йиллар китоб дўконида ишлади. Бир умр кишиларга зиё улашди.

БАСТАКОРЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Туркманистонлик бастакор Сухан Тўйлиев сафар хотиралари асосида «Бухоро таассуротлари» деб номланган сюита яратди.

Бухоролик бастакор Ҳикмат Ражабов асарни ўзбек халқ чолғу асбобларига мослаб қайта ишлади. Бухоро санъат билим юртининг талабалари Туркманистоннинг Лебаб шаҳридаги пиллакашлик фабрикаси жамоаси ҳузурида мазкур асарни ижро этди.

ЎзА мухбири.

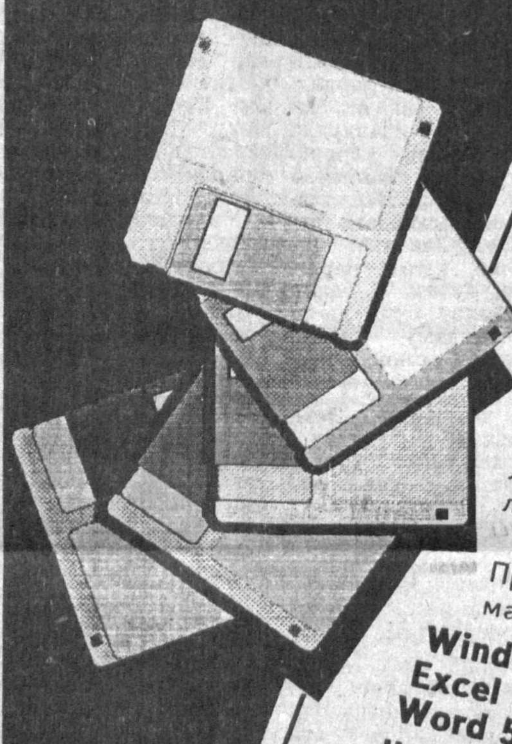

"ТЕХНЕЗИС-ИНФО"
Сизга ўз
илмий-техникавий
хизматларини кўрсатади:

Оригинал программа воситаларини ишлаб чиқиш

Локаль ҳисоблаш тармоқларини (ЛВС) лойиҳалаштириш ва ишга тушириш

Программа таъминоти бўйича шартнома асосида маслаҳатлар хизматини кўрсатиш:
Windows 3.1, Word for Windows 2.0, Excel 4.0, Novell NetWare, PaintBrush, Word 5.0, Ventura Publisher, Clipper 5.01 и др.

TEKNESIS = INFO

тел. 67-23-60
факс 67-85-86

• *Спорт, спорт, спорт.*

ФУТБОЛ ЧОРРАҲАЛАРИДА

◆ ЎЗБЕКИСТОН футбол федерациясининг раиси Салим Эшмуҳамедов Малайзияда ўтказилган Осиё мамлакатлари футбол уюшмаларининг семинарида иштирок этиб қайтди. У кишининг таъкидлашича, қитъа футбол уюшмалари Ўзбекистонга катта қизиқиш билан қарашмоқда. Яқин келажакда қитъа жамоалари бизнинг юртга расмий учрашувларда қатнашиш учун ташриф буюришмоқчи.

Март-апрель ойида эса пойтахтимизда республикамиз футболи шарафига йирик халқаро турнир ўтказилиши режалаштириляпти. Унда Марказий Осиё терма жамоалари ва Осиё конфедерациясининг аъзоси бўлган яна бир мамлакат терма жамоаси иштирок этади.

◆ Водий жамоаларининг йилдан-йилга анъанага айланиб бораётган мавсумолди футбол турнири якунланди. Бу сафаргисида водийнинг етакчи жамоалари «Нефтчи» ва «Навбаҳор» қатнашмаган бўлсада, турнир совуқда, қор устида ўтказилишига қарамай, ўйинлар қизғин баҳслар остида ўтди. Қўқоннинг «Темирйўлчи» командаси 11 очко жамғариб, етти жамоа ўртасида биринчи ўринни эгаллади. Турнирнинг юқори даражада ўтганлигини мусобақалардан сўнг «Темирйўлчи»нинг «Навбаҳор»ни 6:4 ҳисобида мағлубиятга учратганлигидан ҳам билса бўлади.

◆ Жаҳон чемпионатига ҳозирлик кўраётган Саудия Арабистони терма жамоасига голландиялик мураббий Л. Беенхаккер устоз этиб тайинланди. Қизиғи шундаки Саудия Арабистони жаҳон чемпионатининг 6-гуруҳида Голландия терма жамоасига ҳам қарши майдонга чиқади.

◆ Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси Қибрайда Россиянинг «Океан» клуби билан ўртоқлик учрашуви ўтказди.

Эндиликда Россиянинг бу клубида собиқ пахтакорчи Сергей Бондаренко тўп сураяпти. Бунинг устига «Океан»га «Пахтакор»нинг собиқ мураббийларидан бири Иштван Секеч раҳбарлик қиляпти. (Маълумки, бу мураббий бошчилигида «Пахтакор» собиқ СССР чемпионатида ўз тарихидаги энг юқори чўққи — 6-ўринга кўтарилган эди). Шунинг учун бўлса керак, учрашув қизиқарли кечди. Унда тошкентликлар 3:1 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Ҳумоюн ЭРМУҲАММАД.

ЧУМЧУҚ СЎЙСА ҲАМ...

Гулистонлик таэквандо (ИТФ) ҳавасмандлари шимолий қуриялик мураббийнинг бир ойлик сабоғидан сўнг «Чумчуқ сўйса ҳам қассоб сўйсин» мақолининг бежиз эмаслигига тан беришди. Шарқона якка курашнинг асл ватанидан келган олтинчи ДАН қорабелбоғ соҳиби Ким Ен Чуль Гулистондаги «Кимган» клуби таэквандочиларини роса ўттиз кун «пиширди» ва мирзачўллик азаматларнинг чаққон ҳамда эпчил ҳаракатларини кўриб, яқин орада бир йил муддатга қайта келишини айтиб, юртига жўнаб кетди.

«Кимган» клуби республикамиздаги таэквандонинг Шимолий Қурия усули тараққий топаётган йирик марказларидан бири. Клубнинг ташкилотчиси ва раҳбари Мурожон Умаровнинг айтишича, ҳозир 700 дан зиёд йигит-қиз таэквандо билан шуғулланмоқда. Бу ерда нафақат вилоят, балки мамлакатимиз шарафини ҳам ҳимоя қилишга ҳозирланаётган умидли спортчилар талайгина. Фақат бир муаммо бор. У ҳам бўлса, клубнинг бақувват ҳомийлари йўқ. Вилоят мева-сабзавот ва вино тайёрлаш бирлашмаси ҳамда шаҳар ҳокимлигининг ёрдами эса клуб эҳтиёжларига зўрға етяпти.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ ХАЛҚ ХИЗМАТИДА !

1994 йилнинг 1 январидан ҳаёт суғуртаси шартномаларини тузган жумҳуриятимиз фуқароларини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида давлат суғурта ташкилотлари суғурта муддати тугаганда мижозларга тўланадиган суғурта пуллари миқдорини қуйидагича оширади:

- бутун суғурта муддатига бадаллар бир йўла тўлаб қўйилса:
  1 йилга - 30 фоиз
  3 йилга - 75 фоиз
  5 ва бундан кўп йилга - 150 фоиз

- бадаллар ҳар ойда тўлаб борилса:
  3 йилга тузилган шартнома бўйича - 60 фоиз
  5 ва ундан кўп йилга тузилган шартномалар бўйича - 75 фоиз

Бундан ташқари, 1991 йилдан ҳаёт суғуртасидан тузилган шартномалар бўйича суғурта муддати тугаганда мижозларга тўланадиган суғурта пулларининг оширилган миқдори сақланиб қолади.

Ўзингизни қизиқтирган масалалар юзасидан шаҳар ёки туман давлат суғурта муассасаларига ёҳуд тўғридан-тўғри Ўзбекистон Республикаси Давлат суғурта бош бошқармасига мурожаат қилишингиз мумкин.

(3712) 76-93-42, 76-93-50
Ўзбекистон Республикаси Давлат суғурта бош бошқармаси.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пирмиқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Бойқўзиев, навбатчи — Ш. Мутаҳҳархон ўғли.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 857. 84742 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди 20.15.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6